

LAVA

LITERAIR TIJDSCHRIFT

LAVA 15.1
2009

BRANDENDE PEN
2009

LAVA 15.1
2009

Copyright © 2009 Lava Literair Tijdschrift, Utrecht. Niets uit deze uitgave mag worden bekritiseerd zonder eerst een abonnement te nemen op het tijdschrift. Onze nieuwe marketingtactiek om de oplage een duwtje in de rug te geven. We verwachten er niet veel van. Aan de andere kant weet je maar nooit. Oorspronkelijk bestond deze uitgave uit twee boeken, één met verhalen en één met illustraties, handig samengebonden in een met de hand gemaakte doos uit La Paz. Geen kinderhandjes overigens. Op de slipcase zou het logo gestempeld worden, de stempel gegutst door een ambachtsman in de Andes. Maar het is niet gelukt. Het waren niet de ingewikkelde aanvoerlijnen uit Bolivia, maar de oud-Hollandse drukkosten die roet in het eten gooiden. Twee boekjes bleken toch te veel last voor de frêle schouders van ons tijdschrift dat iedereen wil lezen, maar volgens onze strikte regels door slechts een zeer selecte groep gekocht mag worden. Kwestie van grenzen stellen. We gingen met het lood in de schoenen naar onze nieuwe vormgevers Debbie en Ward om het slechte nieuws te brengen. Die waren al lekker gemaakt met de Boliviaanse stempelman en het vooruitzicht van twee losse boekprojecten. Maar geen probleem. Ze kwamen direct met iets veel beters. Twee boeken in één vorm. De verhalen in dit nummer staan in de bladspiegel van een verkleind boek dat als schaduw aanwezig is in het grotere boek dat weer de illustraties herbergt. De pagina's met illustraties breken de korte verhalen in losse boekjes. Duidelijke zaak. Die illustraties zijn overigens een project op zich. Lava was er al voor de volgende generatie schrijvers. We wilden ook wat betekenen voor de beeldend kunsten. Het idee was te laten zien wat zes kunstenaars, zes geesten, zes handen bezighoudt gedurende dezelfde dagen van dezelfde week. Tussen maandag 1 en zondag 7 september 2008 gingen zij aan het werk in Japan en in Nederland. Onder het mom het boek is de reis hebben onze vormgevers stempels ontworpen – geïnspireerd door de Boliviaanse gutser – die je toegang geven tot het boek, de reis die je als lezer gaat maken. Je zou bijna vergeten dat dit hele nummer draait om de Brandende Pen, onze literaire prijs die groeit en groeit. Joost Vandecasteele kreeg na het winnen van de vorige Brandende Pen direct een two book-deal aangeboden bij de Arbeiderspers. Zijn debuut verschijnt dit voorjaar. Wij denken dat de winnaar van 2009 ook hoge ogen gaat gooien. Dat korte verhaal lees je straks. Samen met negen andere verhalen die de jury koos uit de ruim vierhonderd inzendingen voor de Brandende Pen. Aan de juryleden Van Herwaarden, Zeeman en De Rek zijn we veel dank verschuldigd. Ook aan scheidend redactielid Minka Mertens, jarenlang onze steun en toeverlaat met haar meer dan uitstekende bureauredactie. Wij zullen haar missen. Wie goed kan organiseren, mag reageren. We hebben een vacature. Je moet wel van concepten houden. Want we barsten van de concepten. In dit nummer alleen al. Een literaire prijs voor korte verhalen, illustraties van gelijktijdigheid, stempels, twee bladspiegels en een nieuw formaat. O ja. We breken met ons traditionele vierkante formaat. Geen gulden snede, oordeelden onze vormgevers. En voor minder dan een gulden snede doen we het tegenwoordig echt niet meer. Na deze formaatwijziging rekenen we op boze brieven van onze conservatieve abonnees. Alle anderen die kritiek willen geven, verwijzen we naar onze nieuwe marketingtactiek. Redactie: Wouter Bok, Minka Mertens, Tijs van der Storm, Inge van de Wiel. Vormgeving: Debbie van Berkel en Ward Monné. Dank aan: Charles van Zanten van gemeente Utrecht. Stagiairs: geen. Uitgever: Xavier van Leeuwe.

Lava is een onafhankelijk podium met een voorkeur voor korte verhalen en aanstormend talent. Voor abonnementen (30 euro) mail naar info@spabonneeservice.nl. Kopij graag naar redactie@lavaliterair.nl. Spelregels en deadlines staan op onze site.

ISSN 0929-5968
www.lavaliterair.nl

LAVA
LITERAIR TIJDSCHRIFT

LAVA 15.1
2009

BRANDEDE PEN
2009

LAVA 15.1
2009

Misschien bestaan we

Jan Aelberts

WINNAAR
BRANDENDE PEN 2009

Misschien ook niet. Simon zit naast me op een bank in het stadspark – een braakliggende haven voor de junks, omringd met gebouwen vol mensen en hun slopende verveling. De belofte dat het nooit ophoudt, vermengt er zich met de idiote zomerhitte. We roken een joint en zeggen geen woord. Dit zijn de nineties, de jaren van de grunge, de soundtrack van de verveling en verdomme, een treffendere soundtrack hebben die klootzakken van Nirvana niet kunnen bedenken. Ik leg mijn kop achterover en blaas uit, zie hoe de zon de hemel bestormt en geen wolkje heel laat. Alles is blauw als de ogen van Simon en zijn aders waar al de vrolijkheid doorheen stroomt; coke, smack, uppers, downers en alles ertussenin. Zo zitten we hier elke dag, al weken. Het is bekomen van en wachten op de nachten die ons verteren. In het donker zijn we pioniers, bereid om in de kieren van de chaos te kruipen en al het spul van de wereld door onze kanalen te jagen. In het donker schrijven we gedichten op de muren van de kazerne.

De kazerne veroverden we op een oude junk. Het is een stoffig pand dat uit twee gevels bestaat die een hoek vormen met daarachter een gestut platform – het eerste en het laatste verdiep. Je klimt erop langs een tafel die na de slooppartij is blijven staan. Ooit schildte er een vrouw aardappelen aan, toen stonden er twee junks op, klaar om een derde in elkaar te stampen. Zo gaan die dingen. We troffen die oude gek aan terwijl hij lag te slapen op een stuk karton, gewikkeld in een soldatenjas die te groot voor hem was. Naast hem een roestige lepel en een spuit – mes en vork van de verslaafde. Hij droeg geen broek. Simon duwde hem wakker met zijn rechtse adidasschoen. Hij schrok op, kwam traag recht en keek ons lamlendig aan.

‘Dag heren,’ zei die gek terwijl hij verdomme nog salueerde ook.

‘Weg hier,’ zei Simon.

‘Ik ben de generaal,’ zei het mannetje in zijn onderbroek.

‘En uw soldaten?’ zei ik. We probeerden niet te lachen. Dat lukte. Achter hem stond in graffiti op de muur ‘Eat the rich’ geschreven. Een mooie zin. Ik knikte ernaar en Simon begreep het: dit wordt ons pand, die oude is verloren. Terwijl hij verward om zich heen keek en met zijn tong klikte als om een hond te roepen, schopte Simon hem onderuit. Een goed plan. Er waaide stof op dat aan een dans in het zonlicht begon. Zo achterlijk eenvoudig is romantiek. Ik zette mijn schoen op zijn borst en hij begon zwaarder te ademen, de vuile hijger.

‘Windt het je op?’ vroeg ik hem. Hij zei niks.

‘Laten we een keer kijken,’ zei Simon. Hij bukte zich over het mannetje en trok zijn onderbroek naar beneden. ‘Het soldaatje van de generaal,’ glimlachte hij naar het verschrompelde ballonnetje dat zijn dienst er al jaren op had zitten. Het was mooi geweest. We stampten hem zo hard we konden in zijn zij terwijl hij jammerde en voort bleef klikken met zijn tong. Hij had geen idee dat de honden er al waren. Om u te dienen, dacht ik. We gooiden hem van het platform en lieten hem halfdood achter met zijn onderbroek nog om één enkel, als een witte vlag. Hoewel, wit. Voor we weggingen, salueerden we. De volgende dag werd de stervende generaal opgehaald – voor landverraad, besloten we. In zijn herinnering noemden we het pand de kazerne. Onze kazerne, of wat dacht je.

‘Ik moet pissen,’ zegt Simon.

Hij staat recht en wandelt naar de opgedroogde vijver midden in het park. Simon is een lange jongen in een versleten, zwart kostuum. Daaronder draagt hij zijn witte adidaschoenen. Terwijl hij zo op het dorre gras staat, de hamerende zon in zijn rug en de dode vijver voor hem, heeft hij iets van een held. Een lamledige schaduwheld die op zijn eigen schoenen pist, maar toch een held. We houden van elkaar als broers, als twee zonen van dezelfde, slechte vader met enkel moederlijke drugs om ons te troosten. Aan haar borst is het goed lurken. Mijn ouders zijn dood, dan ga je in metaforen geloven. Daarnaast behoren Simon en ik tot de grootste kutgeneratie sinds de hitlerjugend. Dat schept een band. Ondertussen blijft van mijn joint nog slechts de filter over en ik zweet als een ziek rund. Weg, verdomme, met die klotemiddag. Ik verlang naar een droom vol water en blote meisjes. Terwijl Simon pist, maakt de nacht zich klaar. Voor ons en niemand anders.

’s Nachts snuiven we coke als losgeslagen honden en praten we als de daverende trein die het leven zelf is, tot we ons eronder gooien en naast het spoor tot stilstand komen. Dan volgt de roes, de zalige roes voor de slaap die onder onze huid kruipt. In die roes schrijven we met alcoholstift gedichten op de muur van de kazerne. Simon schrijft met zwart en ik met rood. Het maakt weinig uit, wanneer we wakker worden met krampen in ons lijf en asbest in onze longen kunnen we de woorden op de muur niet meer lezen omdat we steeds over de vorige gedichten heen schrijven. We kunnen dan amper ademen maar we weten dat we de nacht ervoor de taal vermalen hebben tot fijn poeder en het hebben opgesnoven. Het is leven in poëzie, zonder een witregel over te slaan. We chinezen de laatste resten smack en sterven enkele minuten vrolijk in onze kazerne voor we naar het park gaan, om er te wachten op de volgende trein. C’est la vie, quoi. En la vie davert voort. Blaf ernaar, gooi je eronder en ga eraan kapot. Al de rest is flauwekul.

Simon komt terug en zet zich naast me neer.

‘Je hebt op je schoenen gepist,’ zeg ik.

‘Ik geloof het ook.’ Hij krabt zijn hoofd en staart verdwaasd de verte in.

Simon is een idioot, daar ben ik eerlijk in. Toch hou ik van hem. Broertje, zou Reve zeggen, of zusje. Of hoei, boei, ik moet hier even zijn. Ik wil hier hoei, boei verdomme weg.

‘Luister,’ zegt hij.

‘De zee?’ probeer ik.

‘Nee, hier is geen zee.’

‘Dat weten we dan ook weer. Gaan we?’

‘We gaan, maar elk een andere kant uit.’

Soms heeft het leven iets van een flauwe grap, maar niemand snapt ze. Dus lachen we maar. Te stom, te onnozel om ermee op te houden. En dus lach ik maar, zoals een kind in zijn wieg lacht naar alles wat beweegt.

Simon staat recht en gaat voor me staan. De schaduw van mijn kop valt over zijn adidaschoenen. Wanneer Simon serieus is, steekt hij een sigaret op. Meestal vertelt hij dan over zijn ongelukkige jeugd, die uitstekend verliep. Van al dat

vroeger geluk wordt Simon ongelukkig. Het is een van die helden op zoek naar ellende en je hebt er niks aan. Toch ben ik zijn sidekick.

‘Ik had een ongelukkige jeugd,’ zegt hij en steekt een sigaret op.

‘Dat weet ik zo onderhand wel.’

‘Je weet alles al. Het is tijd ermee op te houden.’

‘Dus je gaat?’

Mijn kop is loom van de hasj. Ik druk mijn kiezen op elkaar en probeer me te concentreren. Dat valt tegen. Waarom dragen mieren geen papieren hoedjes? Dat vraag ik me af. Als die losers achter hun gevels zouden weten waarom mieren geen papieren hoedjes dragen, dan had je er wat aan, maar ze weten niks.

‘Ik ga,’ zegt Simon.

‘En ik?’

‘Het is me eender. Ik ga naar mijn ouders, mijn geld is op. Dat jij geen geld of ouders hebt, is jouw zaak. Ze komen op hetzelfde neer, die twee. Wist je dat?’

Ik kijk hoe hij rookt. Hij blaast de rook langs zijn neusgaten uit terwijl hij verse naar binnen zuigt. De perfecte fabriek. Of nee, de perfecte trein: la vie, ma vie, Simon. Mijn schaduwheld en broer. Hij vertrekt, de rook voor zich uit duwend terwijl hij net geen ‘tuut, tuut’ roept. Het moet niet te gek worden. Ik vraag me af hoe het verder moet. Simon betaalde voor de vrolijkheid. Hij wist wat we wanneer moesten nemen om met de realiteit te dansen zonder ermee naar bed te gaan. Ik kijk hoe hij verdwijnt in een luchtspiegeling tot er enkel een zwart streepje overblijft. Een zwart streepje met adidaschoenen aan de voeten.

Hier zit ik dan. De hasj trekt mijn kop naar beneden en voor ik het weet, val ik in slaap op de bank. Ik droom over een mier met een papieren hoedje die plaatsneemt op mijn neus.

‘Dag mier,’ zeg ik. Wat moet je anders zeggen?

‘Ik had een ongelukkige jeugd,’ zegt de mier.

‘Zo ken ik nog iemand.’

‘Luister.’

‘De zee?’

‘Nee, luister nu.’

‘Zeg het dan.’

Ik heb mooi genoeg van die mier, maar het is een droom en je kunt het moeilijk helpen. Ik laat hem zijn verhaal doen. Voor hij vertrekt, vertelt hij me waar de zee is. Ik word wakker in het donker. De nacht is er en hij heeft enkel zijn sterren meegebracht. Geen Simon. Ik herken Orion aan de hemel en het lijkt alsof hij me uilacht. Lach met een ander, denk ik, idioot sterrenbeeld. Met sterrenbeelden valt niet te praten. Ik ben pas wakker en alweer moe. Het is tijd dat ik ga. Waarheen? Vooruit, de kazerne. Er blijft niks anders over, en waar de zee is, ben ik alweer vergeten.

Ik duizel en laat me voeren door mijn roes – de automatische piloot die me steeds vaker vervangt. Voor ik het weet, ben ik in de straat waar de kazerne met zijn triestige gevels ligt te wachten. Er hangt een kattenbakgeur in de lucht en de straat is bedekt met de flauw oranje schijn van zijn lantaarns. Midden in het oranje staat, verdomme, de generaal. Hij draagt een broek en om zijn hoofd zit een ver-

band. Achter hem staat een combi geparkeerd. Aan zijn voeten zit een hond met een afgeraffelde vacht. Wat een dom dier. Uit onze kazerne, mijn kazerne, komen twee flikken. Je herkent ze makkelijk aan hun kepie en aan hun snor. Een stereotiep volkje is het, en dom. Dat Reve daar een keer boeken over schrijft.

Ik stamp ze kapot, denk ik, maar ik ben duizelig en voor het eerst slaat het gebrek aan Simon me in het gezicht. Verzet heeft geen zin. Seconden later bevind ik me achter in de combi. Met mijn handen op mijn rug gesnoerd daveren we de klostestad uit. Achter me zie ik de generaal salueren terwijl hij kleiner wordt. Zijn hond zit onbewogen naast hem. Klootzak, denk ik, zonder te weten of ik de generaal bedoel, of Simon. Of die rothond. Het is me eender. Dat is de ellende van mijn generatie, het is ons altijd eender.

Hoelang we door die fatale nacht rijden, ik weet het niet. Ik weet niks meer, behalve dat het voorbij is, dat alles naar de kloten is. We stoppen een flink eind buiten de stad, die als een oranje koepel in de verte ligt. Nu al zijn mijn voetstappen onleesbare veges in de hondenstront. De grootste van de twee snorren sleurt me uit de combi en gooit me neer op een dorre akker. Vlaanderen en zijn akkers, het is een ellende zonder weerga. Hij stampt me in mijn zij terwijl de ander de motor draaiende houdt. Ik krimp ineen en grijp naar mijn maag. Ze vertrekken. Het daveren van de combi vloeit over in de stilte van de nacht. Zo eindigen de nineties, in de achteruitkijkspiegel van een combi, zonder oorlog of carnaval. En zo eindig ik, nu of straks of in een ander land. Het is me eender. Ik rol op mijn rug en bestorm de hemel met mijn blik. Er drijft een wolk voorbij de riem van Orion. Misschien gaat het regenen. Misschien ook niet.

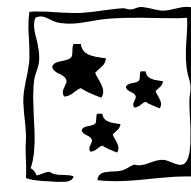
Wie het wat kan schelen, heeft er meer van begrepen dan ik.

De plaatjes aan mijn muur

Basje Boer

EERVOLLE
VERMELDING

Ik weet niet waarom ik het niet eerder zag.

Ik weet niet waarom ik het niet eerder zag als alles erop wees. Als ik eens had opgekeken van mijn eigen tenen, als ik had opgekeken van National Geographic op de televisie of de wolken stof die aan elkaar klitten achter de bijzettafel, had ik het al veel eerder gezien. Maar ik kijk nu eenmaal graag naar mijn eigen tenen of naar scherp gemonteerde documentaires over piramides. Ik had het niet eerder kunnen zien omdat mijn hobby's zich beperken tot de binnenkant van mijn eigen hoofd.

Het begon met een theezakje.

Thee drink ik alleen 's ochtend vroeg, voordat ik naar kantoor vertrek. Op die ochtenden gaat mijn wekker af, exact zeventig minuten voordat ik de deur uit moet, zodat ik nog twintig minuten heb voor de fietstocht naar kantoor, daarbij rekening houdend met rode stoplichten en openstaande bruggen.

Toch lukt het me maar zelden om ook daadwerkelijk op te staan om zeventig minuten voor mijn vertrek. Liever slaap ik nog eens vijftig minuten en heb ik uiteindelijk amper twintig minuten de tijd om mijn gehele ochtendritueel te voltooien. Bij dat ritueel hoort de thee, maar omdat er eigenlijk maar weinig tijd is om de thee te drinken, blijft het vaak bij het koken van het water.

De ochtend van het theezakje was niet anders. Net wakker, kneep ik mijn ogen tot spleetjes om de cijfertjes op het display van mijn radiowekker te kunnen lezen. Nog zestien minuten. Ik sprong uit bed en greep een handdoek. Terwijl ik richting de badkamer rende, drukte ik alvast het knopje van de waterkoker in.

Ik trok een muffig ruikend shirtje aan. Ik stopte een handjevol tampons in mijn tas. De waterkoker sloeg af. Ik liet een zakje citroentheo in het dampende water vallen. Ik poetste mijn tanden.

Inherent aan mijn chaotische ochtenden, is het hollen door mijn kleine huis. In grote passen snelde ik op mijn Star Wars-mok vol dampende thee af, ik trok het theezakje eruit, zette tegelijkertijd de mok aan mijn mond, maakte een soort van zwaai met mijn hand terwijl ik al een stap zette richting de slaapkamer en met een zwiep belandde het gebruikte theezakje boven op de wasmachine. Ik keek nog even om naar het natte hoopje theezak op mijn mooie witte bovenlader, maar holde toen met de Star Wars-mok in de hand naar de slaapkamer toe.

Ik trok een vochtige spijkerbroek van het droogrek, onderwijl kleine slokjes nemend van de hete thee. Vijf minuten later was ik de deur uit en het theezakje lag er nog.

Die avond reed ik de leuke band van mijn fiets over de drempel van mijn huis. Vloekend kreeg ik de fiets in de huiskamer, met aan het stuur een tweetal overvolle boodschappentassen. Warm van de wandeling, trok ik de drukknopen van mijn jas los. Ik zette de fiets tegen de boekenkast en knipte het licht aan.

Het was het eerste wat ik zag. Op de plek waar ik het theezakje had achtergelaten, boven op de wasmachine, lag niets meer dan een opgedroogde theevlek.

Er hangt niets aan de muren van mijn huis, behalve boven de bank. Als puber hing ik het grauwe stippeltjesbehang van mijn slaapkamer vol met posters van dode filmsterren, krantenknipsels over astronomische ontdekkingen, onscherpe portretten van knappe mannen of grappige snoeppapiertjes.

Toen ik mijn oude slaapkamer verruilde voor een klein appartement van de woningbouw, vond ik dat ik volwassen was, of dat ik me op zijn minst als dusdanig diende te gedragen. Ook vond ik dat daar kale muren bij hoorden. Later, als ik nog volwassener was, kon ik misschien aangekochte kunst ophangen, of iets anders dat netjes was. Tot die tijd had ik me maar in te houden.

Toch trof ik nog vaak absurde foto's in de krant of maakte ik een geslaagd krabbelkje in de hoek van mijn agenda. De plaatjes gingen niet aan de muur maar in een kleine rode schoendoos. En toen deze doos vol kleine papieren schatten tot de rand toe gevuld was, besloot ik dat ik nog best een beetje puber was. Ik kocht twee doosjes punaises en prikte alle stukjes papier een voor een aan de muur boven mijn grijze bank. Vervolgens heb ik de bank van de muur geschoven, ben op de leuning gaan zitten en heb urenlang naar de plaatjes zitten staren.

Omdat de stukken papier alleen aan de bovenkant met twee rode pushpins zijn vastgeprikt, waaien de plaatjes omhoog als ik opsta van de bank. Even wapperen ze vrolijk in de lucht om daarna weer terug te dalen op hun oorspronkelijke plek. Maar de dag na het verdwenen theezakje, toen ik thuiskwam van de fietsenmaker, zag ik dat een paginagrote krantenfoto van een reconstructie van Jezus Christus' hoofd was verdwenen achter een klein flyertje van een feestje in Drachten. Fronsend peuterde ik de flyer – Beatrix in korrelig zwart-wit – van de muur en verborg het stukje karton weer achter Jezus. Het verbaasde me hoeveel moeite me dat kostte, aangezien de wind het stukje karton zo makkelijk had weten te verplaatsen. Ik dacht even aan het theezakje. Maar niet lang.

De dag erna zat ik op de wc toen ik ontdekte dat er geen nieuwe rol aan de houder hing. In de hoek van het toilet stonden nog twee rollen opgestapeld. Ik boog me voorover om er een te pakken. Ik vervang altijd de lege rol voor een nieuwe. Ik vroeg me af waarom ik dat ditmaal niet had gedaan.

De daaropvolgende dag kon ik mijn rode oorbellen niet vinden. Ik liep de route die ik gelopen moest hebben voordat ik de oorbellen had uitgedaan. Badkamer, nachtkastje, aanrecht en ten slotte de zakken van mijn zwarte spijkerbroek. Een van de oorbellen vond ik onder het bed, weggerold in een hoek. De andere heb ik nooit meer gezien.

Twee dagen later liep er een zwarte penstreep van de ene hoek van mijn bureau naar de andere.

De dag erna was mijn kaas verdwenen.

Twee dagen later waren al mijn oude kranten opgestapeld in een hoek van de kamer.

Later die dag, toen ik terug kwam uit de supermarkt, stond de radio aan. Arrow Classic Rock.

Ik staarde naar de zwarte penstreep op mijn houten bureau. Een pen was nergens te bekennen geweest toen ik hem had ontdekt. Ik liet mijn vinger langs de lijn glijden. Heen en weer, heen en weer. Ik tekende er denkbeeldige wolkjes omheen. In de lucht tekende ik er een tweede lijn doorheen zodat het een imaginair kruis

vormde. Toen ging ik zitten. Ik legde een wit A4'tje over de lijn en ik schreef. Ik schreef een brief aan mijn spook.

Lief spook,

Ik stel het op prijs dat je me erop wijst dat mijn oude kranten naar de papierbak moeten. Kennelijk ben je een milieubewust spook. Daarnaast heb je het niet op Jezus. Ook dat kan ik begrijpen.

Toch heb ik liever niet dat je nog langskomt. Het was erg vervelend om brood zonder kaas te moeten eten en ook die oorbelt mis ik enorm.

Het waren mijn lievelingsoorbellen.

Mocht je ergens anders willen spoken, dan raad ik de bovenbuurman aan.

Die is erg onaardig en hij stinkt.

Liefs, X

Ik giechelde in mezelf, ook een beetje van de zenuwen. Ik liep naar de hoek waar mijn bank staat en haalde voorzichtig de punaises uit de Jezus. Ik prikte er de brief overheen.

Toen ik de volgende dag wakker werd, sprong ik uit bed en rende naar de huiskamer. De brief hing er nog. Ik controleerde alle plaatjes. Een filmstill van een Japans meisje in bad in de rechterhoek. Ernaast een tekening van een gieter. Links een zwarte cowboy op een paard. Onderaan een bruiloft aan het water. Alles klopte. Ik giechelde weer. Daar moest ik echt eens mee ophouden.

Ook de dag erna was er niets veranderd. Ik controleerde ditmaal niet alleen de plaatjesmuur maar ook het schoteltje met gebruikte theezakjes, de wc-rollen, de kaas in de koelkast, de kranten in de hoek. Niets leek veranderd. Alleen de penstreep stond er nog.

Drie weken zijn voorbij en de rotzooi in mijn huis is de rotzooi die ik zelf heb gemaakt. Het spook is verdwenen en ik ben weer alleen. Ik ga aan mijn bureau zitten en kijk naar de penstreep. Ik heb overtrekpapier gekocht, in dezelfde kantoorboekhandel waar ik ooit de pushpins kocht. Ik leg een velletje over de streep en teken hem na. Eerst voorzichtig omdat ik de lijn zo nauwkeurig mogelijk wil nabootsen. Op het tweede velletje probeer ik juist de oorspronkelijke streek te kopiëren en ik haal mijn pen met een zekere kracht over het vel. Zo zet ik de lijn van mijn bureau op negentien velletjes papier.

Bij het twintigste stuk papier ga ik staan. Ik zet mijn pen in de rechterhoek en trek hem met een enorme vaart over het vel. Mijn pen stopt niet bij het einde van de pagina. Als ik het velletje papier optil, zie ik hoe de penstreep een stukje is verlengd door mijn eigen hand. De lijn loopt niet heel exact door maar als je door je wimpers kijkt, maakt dat niet zo heel veel uit. Ik giechel weer.

Ik schuif de bank van de muur. Ik heb ook een nieuw doosje punaises gekocht en ik prik de twintig penstrepen over mijn collectie plaatjes heen. Als ik klaar ben, zit ik op de leuning van de bank en staar naar de strepen die mijn spook maakte. Zo zit ik met mijn kin in mijn handen, urenlang.

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

DAG 6

DAG 7

RINI BRAKKEE
SPORT IS EEN MUSICAL

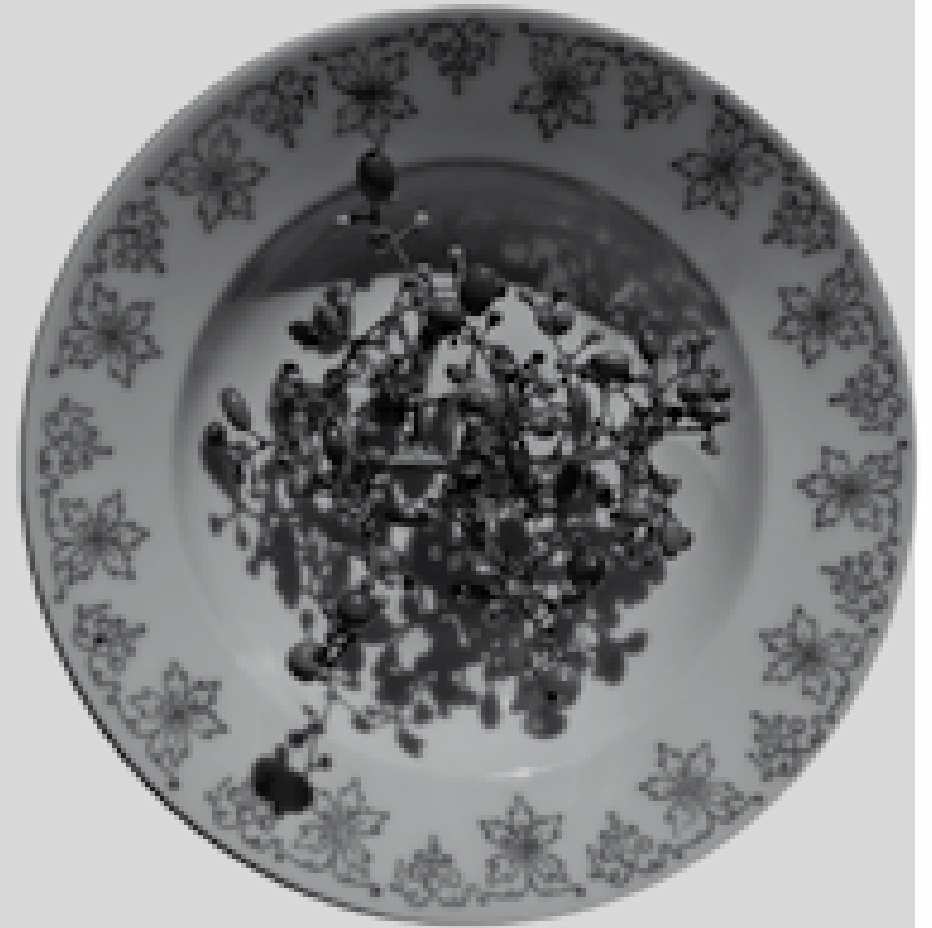

RINI BRAKKEE
HOEDEN TOTEM

RINI BRAKKEE
DRUIVEN

RINI BRAKKEE
VERSTANDSHUWELIJK

Passage

Noud Hovius

'Dames en heren!' gloedvol probeerde de annonceur zijn warmste stem uit. Na twee dagen zwijgen achter een lamswollen sjaal en stromen thee met honing, droop zijn stem als vanouds naar buiten. Een laatste randje rauwigheid zou zo meteen zijn verdwenen, het zwijgen kent nu eenmaal een uitslaaperperiode.

Zijn ogen zochten de gesoigneerde wenkbrauwen in de spiegel. Ze namen een licht gebogen houding aan.

'Dames en heren! De internationale...'

Een lichte huivering maakte zich van hem meester. Hij beheerste nog steeds de Franse intonatie, die 'natio' smeugig doet overlopen in 'nale'. Even gloeide het warme licht van het leslokaal op in zijn ogen. Weer voelde hij een lichte streling in zijn nek, de beloning van de ravissante lerares voor zijn perfecte dictie.

Op weg naar de uitvoering besepte hij dat het bijzonder zou worden. De bewegingen van zijn benen, zijn handen brachten de atmosfeer in een nieuw ritme, het verlichtte zijn gemoed. Met iedere stap nam zijn veerkracht toe. Vandaag zou het groots zijn.

Zorgvuldig bracht hij zijn ideale spreekpositie tot stand. Voor hem verscheen de eerste tekst in beeld. Nog even de hand op de kuchknop en daar stroomden zijn woorden al over de lippen, randen van een rijkgevuuld spreekorgaan.

'Dames en heren! De internationale trein van zeven uur achtenveertig naar Dordrecht, Rotterdam, Den Haag, Schiphol en Amsterdam Centraal Station, vertrekt vandaag vanaf spoor 1A. Mes dames et messieurs! Le train international...'

Zijn borst resoneerde met de iets zwaardere intonatie die hij graag aan de Franse vertaling meegaf. Het Duits en het Engels deed hij meestal op lichtere toon. Het Engels uiteraard in verband met de onderliggende volksaard, het Duits vanuit een licht afgrijzen.

De grauwheid van het spreekhokje derde hem niet. Het grote raam liet de roze en oranje tinten van de ochtendzon ruimhartig toe, het sleetse interieur verwarmend tot een levend organisme. De bovenverdieping van het oude stationsgebouw in Roosendaal kende verder geen inwoners. De kantoren bevonden zich inmiddels allemaal op de begane grond. Zijn eenzame positie garandeerde een ongestoorde uitzending van zijn berichten. En tussendoor had hij een majestueuze uitkijk over spoorstaven en wachtende reizigers.

De ochtend verried niets van de geanticipeerde glorie. Onder hem ontrolde zich een langdurige spits met mudvolle treinen, gevuld met tweebenige agenda's die op tien minuten lopen van het station van bestemming hun eerste alarm schrill lieten gillen. Stilstaan in afwachting van de trein leek voor deze wezens een obstakel dat slechts pratend in een mobiele telefoon, scrollend door een blackberry, spelend met de waslijsten in een i-pod kon worden doorgebracht. Of somber starend naar de einder, het verdwijnpunt dat maar niet leek te willen veranderen in een aanstormende trein.

Vijf jaar geleden had hij zijn bureau met de microfoon en de computer zo verschoven, dat hij ook tijdens het uitspreken van de dienstmededelingen zicht had

op zijn publiek. Hij wilde zelf kunnen zien hoe zijn werk werd ontvangen. Een gouden keuze was het geweest. Zijn eerste 'Dames en Heren' vanuit deze positie had hem de adem benomen. Meteen vlogen oordopjes uit hun warme schelpen, werden telefoons weggehouden. Niemand wilde missen wat deze bekende stem hun kon melden. De ongericht geconcentreerde blikken leken gepijnigd. De kwaliteit van de omroepinstallatie deed inderdaad geen recht aan zijn stemgeluid. Te veel hoge tonen, geen warmte.

Hij was blij de tijdige aankomst van een mooie lange trein te kunnen aankondigen en de gerustgestelde reacties te zien op het perron schuin onder hem.

Op zijn scherm verscheen een vooraankondiging. Een trein was ten noorden van Lage Zwaluwe vastgelopen en versperde de doorgang, nadere berichten zouden volgen. Hij schraapte zijn keel zodra de eerste vertraging duidelijk was. Geen treinen naar het noorden of het zuiden voorlopig. Ogenblikkelijk ontstond een rimpeling in de menigte. Reizigers lieten schouders zakken, grepen naar telefoons, bestudeerden horloges.

Op het computerscherm voor hem volgden de berichten elkaar steeds sneller op, kennelijk was de paniek nu ook toegeslagen in het zenuwcentrum op de verdieping onder hem. Mededelingen werden gedaan en ingetrokken. De reizigers sprongen op in unisono zodra de speaker had gesproken, sleepten tassen en koffers van de ene zijde van het perron naar de andere, om minuten later weer terug te keren. Soms moest zelfs de overstap gemaakt naar een ondergronds bereikbaar perron. Een groteske tango van verwachting en teleurstelling. Als zwaaide hij met een dirigeerstokje, zo regisseerde hij de bewegingen van het volgestroomde station. De rillingen die de telkens massalere reactie bij hem teweegbrachten, dreigden hem te veel te worden. Er moest een breekpunt komen!

'De sneltrein vanuit Vlissingen en Goes zal binnen enkele minuten arriveren op spoor 3A.' Even hield hij zijn adem in, onder hem steeg de spanning zichtbaar. Reizigers hielden hun hoofden schuin omhoog, als stokstaartjes die de naderende dreiging probeerden te plaatsen.

'Deze trein zal vandaag, Niet verder rijden. Nadere berichten volgen.'

Wanhopige handen werden opgegooid.

De omroeper leefde mee met zijn publiek. Hun ochtend zou niet glorieus zijn. Niet zo als de zijne, die zijn dramatische hoogtepunt nu had bereikt. De choreografie begon zijn glans te verliezen. Steeds meer reizigers bleven achter, niet langer bereid te rennen of te torsen zolang er geen treinen vertrokken in de door hen gewenste richting. Hij onderschatte hun ontredding niet. Ze rekenden op een ijzeren regelmaat van spoorstaven, aankondiging en vertrek. Afspraken waren gemaakt op basis van dit patroon. Bazen, opdrachtgevers, geliefden wachtten tevergeefs. Niets erger dan te falen ondanks eigen inspanning.

De frustratie groeide met iedere trein die nieuwe schipbreukelingen aan land zette. Individuen gingen op in golfbewegingen, groepjes kregen een eigen ritme

terwijl ze zich getergd bewogen door het stilstaande water van hen die meer afwachtend bleven. Ze zochten een reddingsboei en legden aan rond rode petjes van spoorwegmedewerkers, golfbrekers die in alle windrichtingen informatie verspreidden.

Hij had dit nooit begrepen, er was een berichtgever die door allen werd gehoord! Waarom dan ook nog die ongeleide uniformdragers het veld insturen? Om individuele vragen te beantwoorden, had men hem gezegd. Een misvatting! Een trein kende geen individuen, maar hooguit lotgenoten die als druppels water deel wilden uitmaken van de juiste stroom.

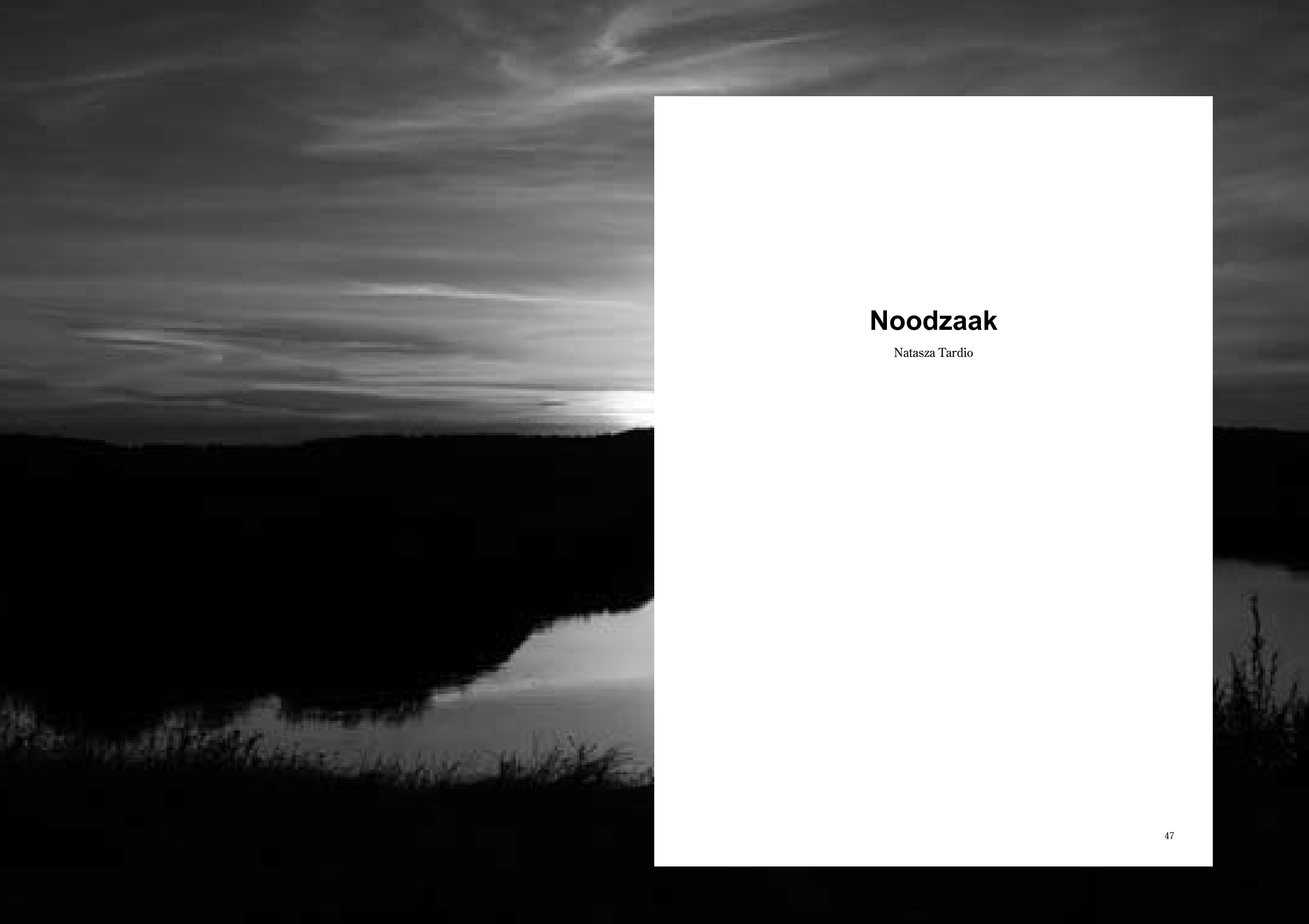
'Op spoor 1A is zojuist een extra trein aangekomen. Deze trein zal zo spoedig mogelijk vertrekken in de richting van Dordrecht en Rotterdam.' De volksverhuizing die nu ontstond, kende zijn weerga niet. De radelozen van de perrons 3 en 4 stortten zich eensgezind in het trapgat, lemmingen op weg naar hun finale bestemming. De wedergeboorte op de trap naar perron 1 kende een dichtheid die van de groep een beest, een python maakte. Met open mond zag de omroeper hoe het beest poten kreeg die de deuropeningen vulden. Een seconde later was het perron weer helemaal leeg. Een kleurige folder werd nog even voortgezogen in de staartwind van het beest. De deuren bleven open maar niemand waagde zich buiten de wagons.

Een nieuw bericht verscheen op zijn beeld. 'Dames en heren, de zojuist aangekondigde extra trein in de richting van Dordrecht en Rotterdam zal vandaag niet vertrekken. De versperring van het treinverkeer is nog niet opgeheven. Onze excuses hiervoor.'

Moest hij dit echt voorlezen? Weer een maalstroom veroorzaken? De rode petjes betraden aarzelend het perron, waaraan de overvolle trein gereed stond voor vertrek. Ze spraken in portofoons en keken af en toe hoofdschuddend in zijn richting.

Op zijn scherm werd de lijst van berichten steeds langer, hij herkende de geautomatiseerde mededelingen die volgens dienstregeling aan hem werden gepresenteerd. Even aarzelde hij of hij de trein weer leeg zou laten stromen, toen leunde hij achterover. De componist had zijn solist in de steek gelaten. Wat kon hij anders dan wachten tot de partituur was hersteld.

Noodzaak

Natasza Tardio

Als Noa liep, voelde ze niets. Zelfs de wind die vandaag door haar haren blies, ging aan haar voorbij. Er was leegte, ruimte, gevoelloosheid, de perfecte staat. Ze had leren hardlopen als noodzaak en de noodzaak was gebleven, dus het lopen ook. En daarmee was het lopen eveneens tot noodzaak verworden.

Thuis aangekomen, dook Noa rechtstreeks onder de douche, rennen was fijn, het zweten daarna vond ze een stuk minder. Ze haatte de stank van zweet, zelfs al was die van haar. Haar moeder had haar dat vroeg geleerd. Als Noa stonk, werd ze in een teil met bijna kokend water gezet en afgeboend met een staalborstel. De pijn hoorde bij het proces om schoon te worden en ze klemde haar ogen dicht en haar lippen op elkaar. Een net meisje onderging dit zonder te klagen. 'Dat was wijsheid', had haar moeder haar verteld en Noa had zich eraan vastgeklampt.

Terwijl het water in de teil langzaam rood kleurde, liet ze haar moeders woorden rondmalen in haar hoofd. Het was wijs om niet te klagen. En Noa wilde wijs zijn. Wijzer dan wie dan ook. Dus ze bleef zitten en onderging de pijn.

Dat was het moment dat Noa begon met hardlopen.

Vandaag stond lunchen met haar moeder op het programma. Het waren niet de prettigste uren, maar ze onderging het lijdzaam. Een slap aftreksel van de frequente badsessies die ze vroeger met haar moeder had. Een ander soort pijn, maar desalniettemin zeer aanwezig. Het was noodzakelijk en daarom ging Noa naar de maandelijks lunches.

Onder de douche zeepte ze haar lichaam goed in met groene zeep. Het spul had een scherpe geur, maar ze hield zich groot. Toen ze met haar vingers haar vagina binnengleed, onderdrukte ze het prikkelende gevoel dat dit tweewegbracht. Ze duwde de nagel van haar rechterwijsvinger diep in het binnenste vlees en trok daarna met haar vinger een diepe kras, die direct begon te bloeden. Stoïcijns wreef ze daarna met de zeep over de kras op en neer. De brandende pijn deed haar ontspannen. Ze was nog steeds wijs, alles was in orde en ze wreef net zo lang heen en weer tot de pijn elk prikkelend gevoel in haar onderbuik deed verdwijnen. Toen wist Noa dat ze kon stoppen. Het was tijd om naar kantoor te gaan.

Het was een chaotische ochtend geweest en de lunch kwam eigenlijk helemaal niet uit. Haar laatste afspraak was uitgelopen en ze had zich moeten haasten. Afzeggen was geen optie. Ruim een uur te laat kwam ze 's middags bij haar moeder aan, die haar met een diepe frons stilzwijgend binnenliet.

De geur van haastzweet drong Noa's neus binnen. Ze probeerde het te negeren door in haar hoofd het beeld van haar moeder, opgebaard met rode wangen, op te roepen. Het gaf haar een goed gevoel.

Als kind had ze al een liefde voor geweld gehad. Het feit dat ze een meisje was, had daar niets aan veranderd. In tegendeel, als meisje gaf het haar een extra kick te weten dat ze tegennatuurlijk handelde. Meisjes kende namelijk medeleven, jongens leedvermaak. Bij de laatste groep hoorde Noa thuis.

Humor had ze genoeg. Altijd gehad. Bouwvakkershumor had haar moeder het bijna spugend genoemd. De walging was van haar gezicht af te lezen. Zwijgend

had Noa toegekeken. Het gezicht van haar moeder fascineerde haar. Bloeddoorlopen ogen, de kleine rode adertjes hoog op haar wangen. Haar opa had deze ook gehad, tot de dag van zijn begrafenis. Toen waren ze verdwenen. Weggeplamuurd. Ook dat had ze fascinerend gevonden.

Ze had zijn gezicht willen aanraken, maar haar moeder had haar pols vastgegrepen en haar weggerukt van de kist. Maria, haar jongere zus, had gehuild. Zij niet. Ze vond het alleen jammer dat ze de geplamuurde wangen niet had mogen aanraken.

Daarna was haar fascinatie voor de dood, maar vooral de weg die daarnaar toe leidde, alleen maar toegenomen. Ze begon zich af te vragen hoe haar moeders wangen zouden voelen wanneer zij zo opgebaard zou liggen. Ze besloot om naar een begrafenis te gaan van iemand die ze helemaal niet kende.

Uit de zaterdagkrant had ze de pagina met overlijdensadvertenties gehaald en een voor een doorgenomen. De advertentie van een jonge man van eenendertig had haar aangesproken. Waarom kon Noa jaren later nog niet uitleggen. Misschien was het zijn naam: Diodoro. Ze had het opgezocht, het betekende God van Goud.

Ze had de aankondiging uit de krant geknipt en de aangetaste pagina onder in de afvalbak gepropt. Dinsdagavond 19.30 uur in de aula van de Katholieke Kerk.

Gekleed in de dezelfde jurk als op de begrafenis van haar opa was ze in de lange rij gaan staan die naar de kist leidde. Niemand had zich afgevraagd wie ze was of wat ze daar deed. Ze was gewoon een dertienjarig meisje dat afscheid nam.

Eenmaal bij de kist aangekomen zag ze het jonge gezicht van de 'Gouden God' bijna stralend in de kist liggen. Rozige lippen met een zweem van rood op zijn wangen.

'Dus zo ziet een gestorven God eruit,' dacht ze en bijna direct stak ze haar hand uit om de kleurige wangen aan te raken. Niemand hield haar dit keer tegen en toen haar vingertoppen het gezicht aanraakte, had ze half verwacht dat hij zijn ogen open zou slaan en haar met een blik van verrukking zou aankijken. In plaats daarvan voelde ze het stugge koude vlees. Het deed haar aan kipfilet uit het koelvak van de supermarkt denken.

Misschien moest ze hem kussen, haar warme lippen op zijn voorhoofd duwen, maar een zacht gekuch deed haar beseffen dat ze door moest lopen. Haar lippen waren niet voor zijn voorhoofd bestemd. Uit plichtsbesef gaf ze de nabestaanden nog een hand en met een plak cake half in haar mond haastte ze zich naar huis, waar ze een week huisarrest kreeg. Het kon haar niets schelen. Zij had de gouden wangen van Diodoro aangeraakt en met haar vingertoppen onder haar neus was ze die avond diep in slaap gevallen. Zo voelde de dood en zo rook de dood, dat was op dat moment voldoende.

Een zacht afkeurend gekuch haalde Noa terug uit haar overpeinzingen. Noa had geprobeerd uit te leggen waarom ze te laat was, maar haar moeder had niet willen luisteren.

'Ja moeder?' Noa staaarde naar haar handen. Waarom stonk het hier toch zo? Noa duwde haar lippen op elkaar. Ze wilde weg, maar haar aanwezigheid hier was noodzakelijk. En zo als gewoonlijk won de noodzaak.

'Ik weet dat ik niet meer het belangrijkste in je leven ben, maar afspraak is afspraak en een uur en drie minuten te laat verschijnen, is ongehoord...'

Weer liet haar moeder een lange stilte vallen, waarna ze een diepe zucht slaakte en verder sprak.

'Te laat komen is een gruwel, maar te laat komen en niet de minimale mate van hygiëne in acht nemen, getuigt van weinig respect. Zo heb ik je niet opgevoed. Het is duidelijk dat ik ergens de fout ben ingegaan. Maar fouten maken, is menselijk, fouten herstellen daarentegen noodzakelijk.'

Daar was het woord weer. Noodzakelijk. En als iets noodzakelijk was, moest Noa luisteren en gehoorzamen. Noa duwde haar lippen nog steviger op elkaar.

'Ik ga het bad laten vollopen. Zorg dat je over tien minuten boven bent.' Haar moeder stond op, keek zwijgend op haar dochter neer, en draaide zich om.

Noa bleef naar haar handen staren. Ze was te oud voor een bad, veel te oud. Maar het was noodzaak. Haar moeder had het haar zelf verteld. Fouten herstellen, was noodzakelijk en haar moeder had een fout gemaakt. Noa was die fout. Noa moest worden hersteld. Plotseling had ze een dwangmatige behoefte om te gaan hardlopen. Weg van het lawaai in haar hoofd en weg van haar moeder die boven op haar wachtte.

Door het raam zag Noa hoe vallende bladeren dansten in de wind. Aan de overkant haalde de buurvrouw post uit de brievenbus. In de verte hoorde ze een hond blaffen. Toen stond ze op en liep ze naar boven. Vandaag was niet haar beste dag.

Het bad was heet en Noa rook haar eigen stank. Haar wangen gloeiden en haar buik leek gevangen in een ijzeren greep die eindigde in haar keel. Ze verlangde bijna naar de pijn. Alles beter dan het gevoel dat ze nu had.

'Ik had veel eerder moeten ingrijpen, ik had het nooit op zijn beloop moeten laten gaan. Kinderen blijven kinderen, wat ze ook zeggen. Discipline, dat is wat hier nodig is. Discipline en een bad.' Haar moeders stem klonk geagiteerd en staccato.

Noa duwde haar hoofd hard tegen haar knieën aan. Het deed pijn, maar dat was goed. Pijn zou haar helpen. De borstel greep zich vast tussen haar schouderbladen. Ze dook verder ineen. Misschien slechts een fractie, maar haar moeder had het gezien en duwde de borstel nog dieper in haar vlees. De brandende pijn trok via haar onderrug voorlangs naar haar borsten.

Ze probeerde rustiger adem te halen en daarmee verdween de scherpe pijn. Het branden bleef. Dat was noodzakelijk. Haar moeder moest dood, dat was ook noodzakelijk.

Noa onderging de hele schrobbeurt zonder iets te zeggen. Ze zag het als een ritueel. De badkamer was een replica van een Romeinse badkamer, compleet met beelden van goddelijk uitzierende mannen en sensueel dansende vrouwen. Haar moeder had dat idee opgevat na haar reis naar Italië.

Zonder om zich heen te kijken, had Noa haar wapen al gekozen. De Romeinse buste met de haakneus. De pilaar stond vlak naast de wastafel waar de handdoeken hingen. Het was perfect.

Toen ze, na haar moeders toestemming, uit het bad was gestapt, had ze zonder twijfel de Romeinse buste met twee handen opgepakt en de haakneus hard in haar moeders linkerslaap geboord. Diodoro had goedkeurend meegekeken.

Haar moeder viel en probeerde op te staan. Langzaam liep Noa om het spartelende lichaam heen. Ze was gefascineerd door haar moeders wil om te leven. Ze keek diep in de ogen van de stervende vrouw, die nu vol angst leek te zijn. Noa zag er ook iets van respect in. Dat gaf haar een goed gevoel.

Haar moeder zakte terug op de badkamervloer. Hortend en stotend haalde ze adem. Ze maakte lawaai. Noa voelde het kriebelen in haar buik. Haar moeder reutelde ondertussen verder, terwijl ze zich over de vloer richting de deur probeerde te slepen. Haar handen gleden weg in het bloed. Onder haar armen werden donkere plekken zichtbaar en Noa haalde haar neus op. Hoe respectloos. Daarna greep ze een handdoek, stapte over haar moeder heen en ging thee zetten.

Na de thee vond ze haar moeder vlak voor de deur. Een bebloede hand lag over de drempel. Noa schrok niet. De dood was haar vriend. Het was hardlopen in slow motion. Het bloed leidde te veel af, net als de stank, dus ze besloot dat haar moeder in bad moest. Een heet bad zou alles oplossen.

Toen Noa haar moeders lichaam in het bad liet glijden, stonk ze zelf ook. Natte plukken haar trokken rode strepen over haar gezicht en haar handen leken bezaaid met vreemde vlekken. Ze liet de handdoek van zich afglijden en stapte in het bad. Noa besloot haar moeders dure badschuim aan te breken, het was tenslotte een speciale gelegenheid. Voor de zekerheid keek Noa even in de richting van haar moeder, maar haar hoofd hing naar voren en ze leek niet geïnteresseerd te zijn in iets anders dan haar vagina.

Hoe respectloos, dacht Noa opnieuw en ze goot de halve fles leeg in het roze gekleurde water. Daarna liet ze zich onderuit glijden, haar voeten om de heupen van haar moeder geklemd. Eén van haar moeders voeten drukte pijnlijk in haar lies en zonder te kijken, reikte ze met haar hand onder water en greep de enkel vast. Het been leek onwrikbaar, maar ze duwde door en na een dof gekraak verplaatste ze de voet. Toen sloot ze haar ogen. Straks zou ze de wangen van haar moeder kussen.

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

DAG 6

DAG 7

EBÈRE GROENOUWE
POGING 1

EBÈRE GROENOUWE
POGING 2

EBÈRE GROENOUWE
CIRCUIT IN WERKING

EBÈRE GROENOUWE
SABOTAGE

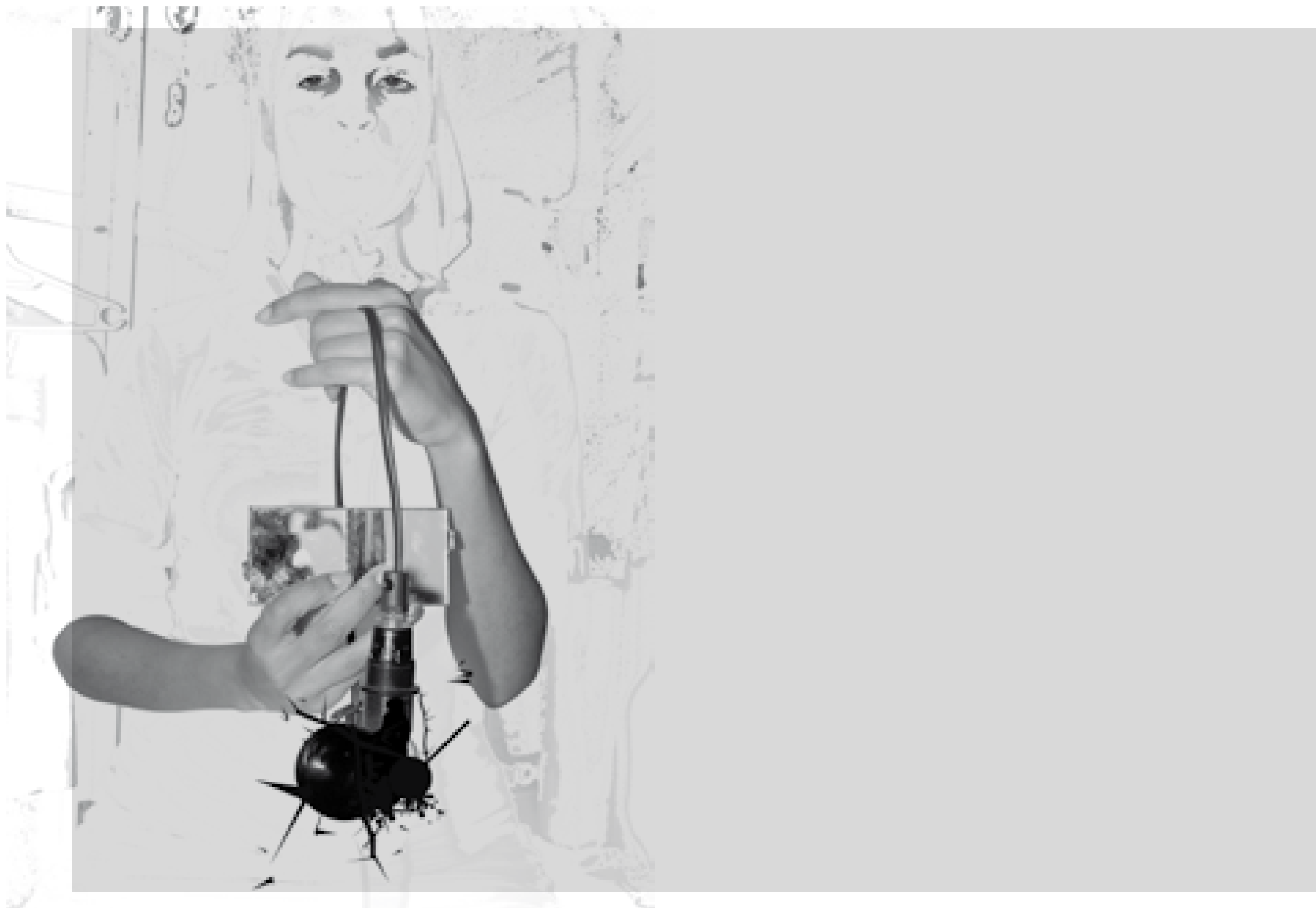

EBÈRE GROENOUWE
DE DEELTJES VERSNELLEN

EBÈRE GROENOUWE
LIBIDO

Vleugelspijkers

Alexander Baneman

I

Het gebouw waarin timmerman Bruno Apodi zijn dagen sleet, was beroemd om zijn korte historie van meurende bewoners. De stamhouders van stank – zoals in gillend gele letters op de rode portiekdeur stond opgetekend – verknipten nu al jaren de goede zeden tot vertelsels uit het grote sprookjesboek en lieten de muren een drankzuchtige geur uitademen. De goor gouden, lamme brievenbusen leebden in de wind en werden omkranst door een verzameling aan bruinig baksteen. Ooit werden de trappenhuizen nog iedere dag door een gewillige tante voorzien van een nieuwe laag schoonmaakmiddel. Ooit waren het woningen op stand geweest in vergelijking met het zootje grauw beton dat men, zo leek het, lukraak gedrapeerd had rond het smaragden plantsoentje. Ooit was het een chique bewoning geweest. Maar nu de blokkendozen tegen de grond waren geslagen en uit het asfalt eengezinshuizen als een klimplant waren ontsproten, was de opeenhoping smerige maisonnettes met gitten stukken in de naden van cement verworden tot de schandvlek van de buurt.

Het plantsoentje werd niet bevolkt door kinderen, vol van jolijt en spelletjes spelend zonder duidelijke regels. De schommels hingen aan de stalen stangen als vettige slierten rossig haar langs een mottig gezicht. De zandbak werd door de lokale jankband gebruikt als openbare latrine en het grasveld begon in zijn ouderdom te kalen tot een modderige vlakte. Sportschoenen van voetballers die het in hun hoofd haalden om hier na nachtelijke regenval een fijn balletje te trappen, werden in de blubber verdrongen.

De bejaarde bomen lieten hun verdriet blijken door hun lommer uit te hangen. In de herfst huilden zij donkere tranen van kastanjes. 's Winters stroomde gesmolten sneeuw langeslagen als gestorven whisky langs hun bast. Als ik zou voorwenden dat The Panic in Needle Park was opgenomen in en rondom dit stukje droevig groen, zou u het misschien voor lief nemen. Het was treurnis troef.

II

Bruno Apodi betrok samen met zijn ouders de kamers van nummer 41, één hoog. Veel was het niet; kleine vertrekken met gescheurd behang en vochtplekken op het plafond. De meubels waren gehavend en veelal tweedehands. In de badkamer, waar niet eens een fatsoenlijke badkuip kon huizen, hadden zwartgroene stukken schimmel zich neergevleid naast het afvoerputje. De douchekop had te kampen met een permanente psoriasis van kalk.

Bruno's vader Bertold, conducteur van beroep en alcoholist van nature, droeg in zijn vrije uren niet meer dan een zwart T-shirt met daarop in afgebladderde, dentaalwitte letters AC/DC met daaronder een lap stof dat doorgaans betiteld wordt als een housebroek. Aan zijn behamerteende voeten kleefden rubberen badslippers. De laatste weken voor Bruno's beslissingen klaagde hij over schrijnende hoofdpijnen. Zelfs als hij in de lorum was. En dat was, voor iedereen die bekend was met zijn verdovende drinkgedrag, zorgwekkend.

III

Van alle beweegredenen denkbaar om een arts te bezoeken, koos Bertold Apodi een wrange: zijn vrouw Brechtje. Wrang omdat hij haar dan de schuld kon geven van zijn hersentumor. Wrang omdat hij haar dan kon beschuldigen van het verkondigen van de waarheid. Wrang omdat hij haar niet meer wilde spreken na zijn ziekenhuisopname. En wrang omdat hij afzwaaide zonder een groet aan haar die hem gepusht had toch te laten onderzoeken wat er mis was met hem. De vrouw die elke avond voor het slapengaan in een verkild bed met wangen in de week bad voor zijn herstel.

Bruno vermoedde dat hij haar de schuld gaf van het feit dat hij geen alcohol mocht gebruiken in het ziekenhuis. Drie weken na de diagnose stierf hij aan de gevolgen van een helpende hand. Eigenlijk, dacht Bruno later eens, was het toen al tijd om touwen te kopen.

IV

Na de plechtigheid zocht Bruno zijn moeder tussen het kauwende, slurpende en zacht fluisterende groepje gegadigden dat het fatsoen in de donder had gehad om Bertold Apodi voor de laatste maal te groeten. En voor sommigen ging het groeten van de overledene in zeer letterlijke zin op, daar zij tijdens de schuifeltred langs de kist een slappe arm de hoogte in gooiden. Daarbij prevelden zij een vaarwel of een tabee.

Bruno liep langs de grenenhouten kist op het zachte podium, legde zijn hand op het koele hout, mompelde 'dag pap' en liep door de deuren. Zijn moeder was nergens te bekennen, wat vreemd was. Naast het feit dat ze haar haar strak naar achteren had getrokken (geen gezicht voor een vrouw met een bol voorhoofd) en in het purper gekleed was en daarom opviel, werd ze vlak voordat Bruno langs zijn dode vader liep de rouwzaal uit geloodst door twee vriendinnen. Haar magere spaghettibenen slingerden om elkaar heen, als werden zij opgerold door een vork.

Dan kon ze niet ver zijn. Misschien naar het toilet. Hij had verwacht dat zij invulling zou geven aan het archetypische beeld van een vrouw in bezit van het zojuist verworven weduwebestaan. Omringd door troostende, rug wrijvende en tranen wegvegende dames, die alleen maar wilden weten hoeveel zij huilde om haar overleden echtgenoot.

Hij nam een gebakje van cake, slagroom en gesuikerde vruchtjes die slecht pasten in de structuur van het baksel van de schaal en begon langzaam te eten. Ze zou zo wel komen.

Dacht hij, want na het schoteltje met het stalen vorkje helemaal te hebben gekuist, was zij nog niet terug.

V

Ruisen op het trapportaal. Af en toe onderbroken door gedempte klapgeluiden, als het klappen van kleuterhandjes. Bruno Apodi, toen zeven jaar en met de mondhoeken nog toegedekt met een zoet dekentje van chocolade, opende de deur en scharrelde de holle ruimte in. Het geluid bewoog zich naar de zoldercabines, die zich

op de vierde verdieping bevonden. Daar waren de gemêleerde deuren, dienend als slapende wachters ten behoeve van de geheimen van de stamhouders van stank. De spullen achter deze deuren lagen daar te rusten, beroofd van hun stembanden. Door verwaarlozing waren zij de vroeger o zo bekende gebaren vergeten.

Bruno beklom de drie verdiepingen. Zijn hand behoedzaam op de stalen leuning om maar niet van de steile trap, te gierig om een stabiele steun onder de voeten te bieden, te kukelen. Het gefladder, want zo klonk het in de nieuwsgierige oortjes van Bruno, hield zich nu op in het bovenste portaal. Een deur werd geopend en weer dichtgesmeten. De zucht die het slaakte was bijna voelbaar en deed Bruno's adem stokken. Er was iemand boven. Daar waar roestige monden nooit een sleutel hadden geproefd; in dit gebouw gingen de deuren niet op slot.

Er klonk een luidde bonk. Als met een rietje op zijn kont getikt, schrok Bruno op, rechtte zijn rug en verloor zijn evenwicht. Zijn handje schoof over de koele leuning, zijn greep miste en hij viel. Met schokken en stoten smakte zijn kleine lichaam van de steenharde traptreden af.

Toen hij later aan zijn grootbeogde moeder, die prat ging op haar moederlijke bedilzucht, moest uitleggen hoe hij aan de blauwe plekken, gekropen tussen het dons op zijn onderarmen, kwam, zweeg hij over het gebonk. Hij vroeg zich af of de aanhoudende trilling in zijn warrige hoofd van de val kwam of dat iemand had getracht om een herinnering tot leven te rammen en hij nu de nasleep daarvan kreeg.

VI

Op een goede ochtend vol van wolken op doorreis nam Bruno Apodi een beslissing. Zijn moeder was nu zes maanden weg, zijn vader zes maanden onder de grond. Hij had nog niet één keer zijn graf bezocht onder de olm van verlaten hollen en scheuren. Zijn moeder had hij niet als vermist opgegeven bij de lokale politie.

Eigenlijk was het allemaal goed. Of nu ja, goed? De aanwezigheid van zijn ouders leefde nog in het huis. Hij voelde hoe zij hem bespieden uit hun eikenhouten lijsten. Hun onderwijzende preken en spottende terechtwijzingen spatten van het glimpapier. Het stof dat zich had genesteld achter het glas dempte hun stemmen.

Bruno had zich nog geen twee weken in eenzaamheid voortgesleept of hij begon tegen ze te praten. En die gesprekken verschilden net zo snel van onderwerp als het landschap in een voortrazende trein. Maar zo voelde hij zich ook, gezeten in een razende trein met de kenmerkende misselijkheid van het achteruitrijden die zijn lendenen probeerde te bespelen als waren het tokkelinstrumenten.

Op die goede ochtend na een nacht van snikkende gezichten nam Bruno de foto's van zijn ouders van de muur, stopte ze in een plastic tas en wandelde op zijn gemak naar het plantsoentje. Daar betrad hij het voetbalveld en nam één voor één de lijsten uit de tas. De toen nog gelukkige mensen op de foto's ontnam hij de houten havens. Zijn schoenen waren nu bijna helemaal weggezakt in de modder, maar dat gaf niets. Hij liep, of beter gezegd hij plensde naar het midden van veldje. Het kille vocht drong nu door zijn sokken en trachtte hem tot op het bot te doen kleumen. Met poreuze vingers nam hij het stapeltje foto's van onder zijn oksel en drapeerde ze allemaal op het natte gras. Toen ging hij erop staan, met zijn door-

weekte schoenen de lachebekken besmeurend.

Bertold en Brechtje Apodi verdronken die ochtend. Nabij hun woning in het pand van de stamhouders van stank.

VII

Weer terug op nummer 41 bekeek Bruno de lichte vlekken tussen de littekens op het behang, die nog niet door het zonnige licht waren aangevreten. De wanden met krentenbaard.

Uit het aftandse dressoir in de woonkamer haalde hij een paar muntstukken. Zou de ijzerhandel op de hoek ook touw verkopen?

VIII

Uit het dagboek van Bruno Apodi, zeven jaar oud:

mijn hoofd doet nog pijn, maar ik ben toch teruggegaan naar zolder. daar stond een deur op een kier. ik ging naar binnen. en toen kon ik mijn ogen niet geloven. tegen de muur en onder het raam hing een duif. allebei zijn vleugels waren in de muur gespijkerd. ik denk met een hamer. misschien wel door een geest. hij hing daar als jesus aan zijn kruis. net als in het boek van cataghese (of kategese) op school. ik heb de spijkers eruitgehaald met een hamer die er lag. daarna verstopte ik ze in mijn buro. pappie en mama mogen het niet weten. ze snappen niks. de duif ga ik morgen begraven. mama dr broer is ook dood. hoe moet je je ophangen?

IX

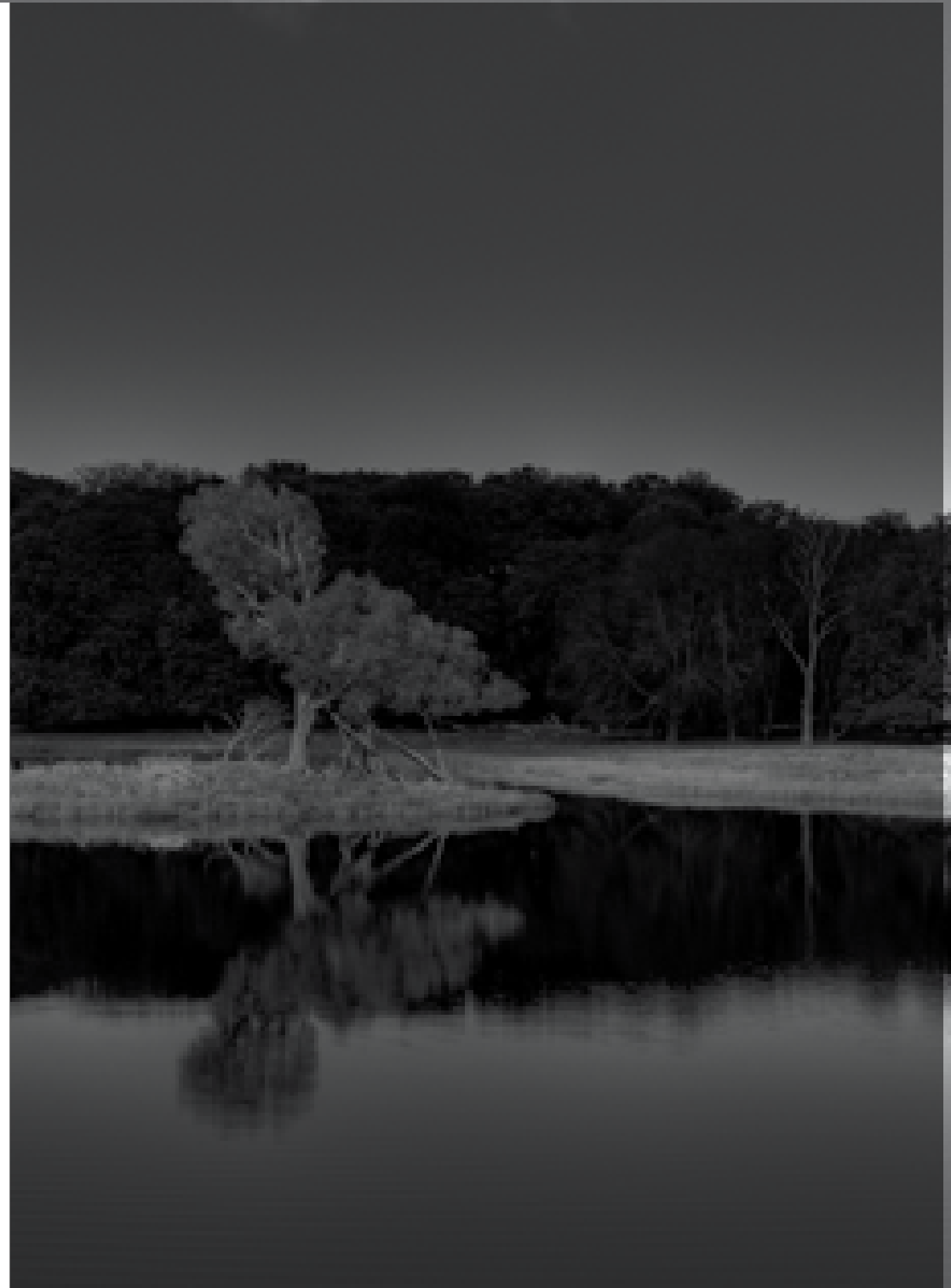
Net voordat Bruno van het provisorisch in elkaar gezette opstapje (drie kartonnen dozen in elkaar geschoven) wilde springen, bedacht hij zich. Hij schoof de strop af en stapte van de dozen. Hij had voor ogen gehad dat hij zijn ouders weg moest drijven om in alle rust deze wereld te verruilen voor de zijne, maar nu leek dit zo onzinnig. Het vuur van de stemmen in zijn hoofd was nu gedooft; het bewijs zat op de wanden. De nagels die altijd in hem geklauwd hadden, waren opgelost. Niets kon zijn vlucht nog in de weg staan. Was het dan echt de bedoeling dat hij zou sterven als de duif op zolder?

Bruno rende naar zijn slaapkamer en nam uit zijn bureau de spijkers. De vleugelspijkers. Als hij ze in zijn zak hield, kon niemand hem ermee vastpinnen.

's Avonds trok hij het stuk touw van de verwarmingsbuis en propte het in de met vettige smeer aangekoekte vuilnisbak.

X

Een paar weken later kreeg timmerman Bruno Apodi de inschrijfformulieren van de universiteit in de brievenbus. Met zijn vingers streefde hij spijkers in de zak van zijn spijkerbroek, terwijl hij met zijn tanden de enveloppe openscheurde. Deeltijdstudent theologie; klonk toch mooi. Spoedig zou hij de klinkende stukjes metaal niet meer nodig hebben. Zijn benen hadden zich in de laatste veertien dagen gevormd tot sterke, harige stammen van aangespannen lust. Vleugels hoefde hij niet eens meer te spreiden.

Oprit naar verval

Ate Vegter

Mijn vader kwam altijd met van alles thuis. Hij begon er mee in de oorlog, toen hij als vertegenwoordiger al veel langs de weg zat. Hij werd een keer aangehouden door een politieagent die hij persoonlijk kende en die hem vroeg wat er in de kofferbak zat.

‘Allemaal doodskoppen, wil je er ook een?’ antwoordde mijn vader.

De agent grinnikte wat en gebaarde hem door te rijden.

Terwijl mijn vader langzaam wegreed zei hij nog: ‘Als ik je vertel dat er allemaal koffie in zit, geloof je het toch ook niet.’

De agent lachte nu voluit en zwaaide hem na; zo veel koffie, dat bestond immers niet. De kofferbak zat vol met koffie die mijn vader vlak daarvoor op de kop getikt had. In de jaren daarna heeft hij zijn gave om iets op te duikelen verder ontwikkeld. Schilderijen, klokken, oude bromfietsen, dozen met servies, een opgezette leguaan, een viool waarmee ik grote orkesten aanvoerde op de slaapkamer van mijn ouders, een gitaar waarmee mijn broer de harten van jonge meisjes veroverde. Je kon het zo gek niet bedenken, hij sleepte het overal vandaan. Jarenlang aten we van de loodzware borden van Hotel de Keizerskroon, vlak bij Paleis het Loo, die hij ooit uit de inboedel van dit hotel opkocht. Het waren dikke, sterke borden, die al het andere, recenter gekochte servies, overleefden. We aten er broodpap, haverhout, brinta, soep en wat er verder op tafel kwam uit. Ik kon ze maar met moeite kapot gooien.

Ooit kocht hij een goudkleurige pendule met een glazen stolp en vier ronddraaiende balletjes bij wijze van slinger. Lelijk als de nacht, behalve voor wie hem mooi vond, zoals mijn vader. Mijn zusje heeft hem in opdracht van mijn moeder wel vier keer teruggebracht naar de juwelier, waarna mijn vader hem steeds weer ophaalde. Het overleg tussen mijn ouders verliep wel vaker via de kinderen: Hij moest en zou die klok hebben. Op het laatst gaf mijn moeder het maar op en mocht de klok blijven, maar mijn zusje heeft er altijd een bloedhekel aan gehad. Mijn vader was er in mij herinnering altijd mee bezig: de klok moest zeer precies waterpas staan, anders liep hij niet meer, wat mijn moeder dan als een stille triomf beschouwde.

De schilderijen die mijn vader kocht, hadden vaak een vleugje hoop met een sombere ondertoon: een prachtig havengezicht, een kar met paard in de bossen, zo donker geschilderd dat je bijna niet kon zien of de kar naar je toe of juist van je af reed. Als ik heel goed keek, zag ik de karrensporen in de sneeuw en dan wist ik weer dat de kar wegreed. Dat vond ik wel fascinerend. Ik vond het geen mooi schilderij, maar keek er graag naar. Verder een oude man met baard, waar mijn vader al ouder wordend steeds meer op ging lijken. En een reusachtige koe, die niet erg fraai geschilderd was, dikke klodders en ruige streken, maar mijn vader kende de schilder goed en daardoor leek het net of wij in artistieke kringen verkeerden, wat natuurlijk niet zo was.

De garage was voor zover ik mij kan herinneren altijd al oud, vervallen en afgeladen vol. Er stonden kasten en kastjes, oude beddenspiralen, een afgedankt dressoir en vanaf het begin oude brommers: berini's en solexen, die het ooit gedaan moesten hebben. Achterin was een plank over de hele breedte van de garage, waar allemaal dingen op stonden waar je volgens mijn vader altijd nog wel

wat aan had, maar op den duur kon niemand er meer bij. Hij scharrelde altijd van alles bij elkaar. Soms haalde hij het gewoon bij de vuilnisbak vandaan, maar hij was ook niet te beroerd om grof geld te betalen voor immense schilderijen, terwijl mijn moeder in de Havenloods de aanbiedingen aanstreepte, om zo de eindjes aan elkaar te kunnen knopen. Onder de plank stond een groen verroest fietsenrek met daarin fietsen, halve fietsen en losse wielen en banden. Mijn vader kon van drie halve wel een hele fiets maken, dat wel. Meer voorin stonden en hingen de spullen die regelmatig gebruikt werden, zoals een hele grote onhandige groene tuinslag, de fietspomp, een enorme voorraad min of meer verroest gereedschap en later de brommer van mijn broer die er altijd met veel verbaal geweld voor zorgde dat er genoeg ruimte voor hem overbleef.

Soms was de garage zo vol dat je er verder maar twee of drie stappen kon zetten. Dan kwam mijn oom die goochelen kon, broer van mijn vader, en die ruimde de garage in een middag op. Ik mocht hem helpen bij het sjouwen en ontdekte dat het leuk was om op te ruimen omdat ik nog allerlei troep tegenkwam die ik nog nooit gezien had. Maar mijn oom zette alles bij de vuilnisbak wat wij jarenlang bewaard hadden en zo vulden hij en mijn vader elkaar aan als de twee helften van een cirkel. Het voelde als een grote schoonmaak en mijn oom verstond de kunst om je onder alle omstandigheden een vrolijk gevoel te geven. Ik verheugde mij al bij voorbaat op het eind van de middag wanneer we klaar waren en binnen gingen theedrinken, waarbij mijn oom guldens door de tafel sloeg en ze vanachter onze oren weer tevoorschijn toverde: *comme si comme ça, simsalabim!*

Toch bracht mijn vader steeds weer iets bijzonders mee, zoals de gele zeilkano. Toen het lange gevaarte bij ons werd afgeleverd, vroeg ik mij af of het wel echt voor ons was, ik kon het me bijna niet voorstellen. Zo groot, zo mooi, zo knalgeel. Ik was er trots op dat mijn vader zoiets had gekocht, maar de kano lag jarenlang alleen maar naast het huis op het garagepad. Hij was te zwaar om mee te kanoën en te smal en te wankel om echt goed mee te zeilen. Mijn vader en mijn broer gingen er op een zaterdag echt mee zeilen. Dat was nog een heel gedoe, want het zeil moest opgetuigd worden en beiden hadden zoiets nog nooit gedaan. Het was wel een komisch gezicht: mijn dikke vader en mijn magere, lange broer die samen het zeil probeerden te ontrollen en de kano daarbij in evenwicht moesten houden. Uiteindelijk wisten ze ermee weg te komen, maar de pret duurde niet lang. Ze sloegen na een uurtje zeilen midden op de plas om en kwamen terug als na een mislukt avontuur van Laurel en Hardy: kletsnat, totaal verformfaaid en voortdurend kibbelend.

Mijn vader hield het toen maar voor gezien. Hij zeilde er nooit meer mee. Zo lag de kano jarenlang naast ons huis weg te rotten, alsof hij besmet werd door het verval van de garage. Het geel bubbelde steeds meer en maakte plaats voor mooie, zachte, bruine vlekken, waar je op den duur met je vinger gemakkelijk doorheen kon prikken. Het zeil en de grote, onverwoestbare peddels lagen in de garage alleen nog maar in de weg. Het mocht allemaal niet worden opgeruimd, tot toenemende ergernis van mijn moeder, die er belang aan hechtte dat het er in en om het huis een beetje knap uitzag. En wat begon als teken dat het met ons

zo goed ging, werd tot een symbool van teloorgang en verval. Wat had het voor zin om elke zaterdag keurig het grind te harken als er zo'n monsterlijk rottende zeilkano op de oprit lag? En wie heeft er in godsnaam een zeilkano? Het voelde als een kans die we hadden laten liggen, net als de kromgetrokken tennisrackets op zolder.

Omdat het inkomen van mijn vader geen gelijke tred hield met de toenemende kosten van opgroeiende kinderen kocht mijn vader een Eend. Een heerlijke auto, waar mijn vader met hoed op in kon zitten. We gingen ermee naar de kerk natuurlijk, maar ook naar Oostvoorne, waar je met de auto het strand op mocht. Na jaren plezier werd ook het rijden in de Eend te duur. Mijn vader kocht een brommer en reed nu met een knalgele helm op naar de slijter en de kerk. Ondertussen stond de grijze Eend rustig op de oprit weg te roesten. Het was inmiddels een heel oude Eend geworden, maar hij mocht niet weg van mijn vader.

Ik ging er vaak in zitten om te doen alsof ik aan het autorijden was. Ik zette dan de versnelling in z'n twee, trok hard aan de startknop en liet de koppeling opkomen. Al schokkend reed de Eend dan op de startmotor een paar meter vooruit. Het leukste was om door te rijden tot daar waar het garagepad licht omlaag liep. Dan liet ik hem uitlopen, langs de zeilkano, hij kon er maar net langs, tot vlak voor de garagedeuren. Dan zette ik de versnelling in z'n achteruit en hobbelde ik weer terug. Zo ging het heen en weer, totdat mijn vader of moeder naar buiten kwam en de rijles abrupt afgebroken werd.

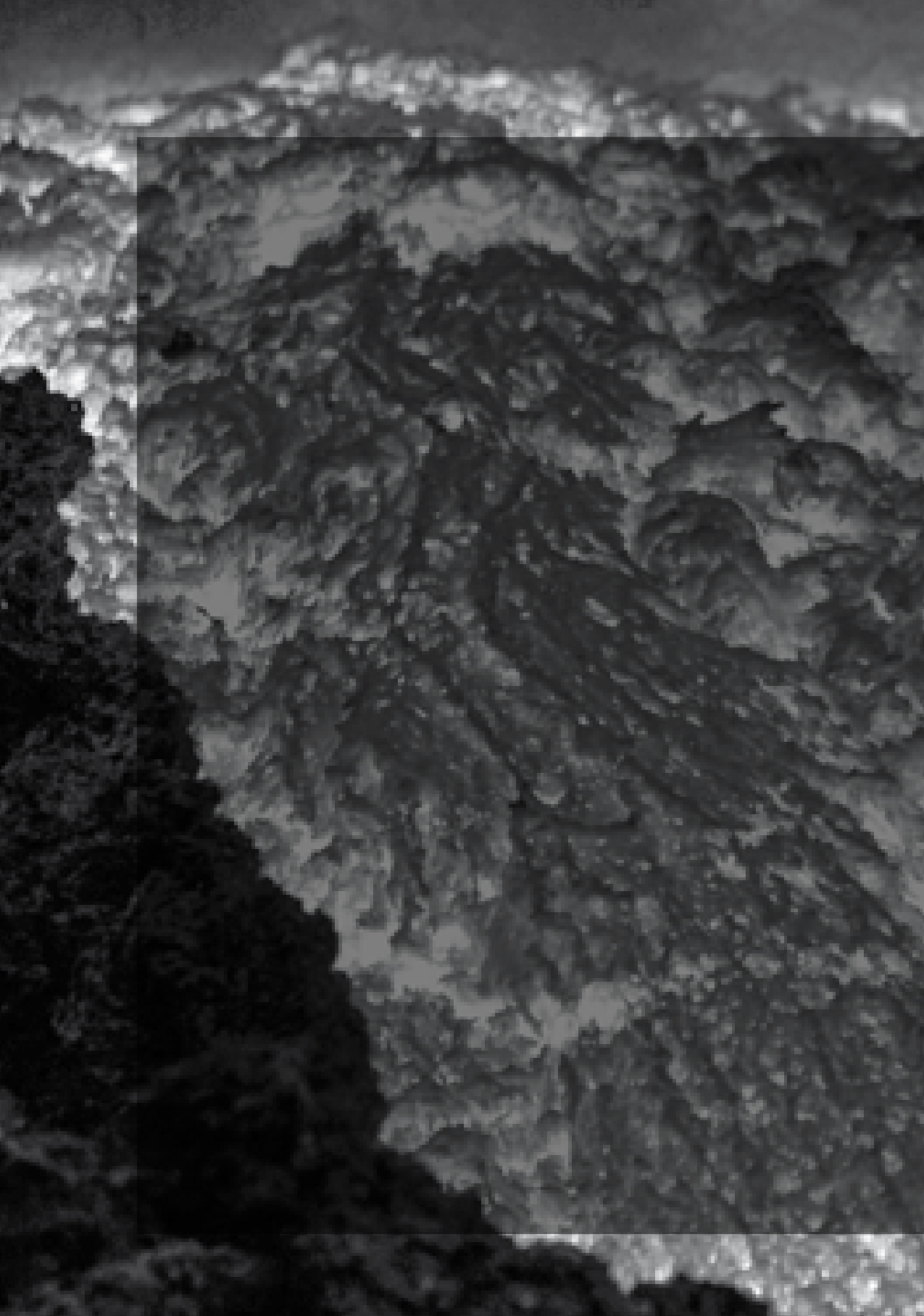
Mijn moeder wist wel goed van de nood een deugd te maken. Als de Eend van zijn plek was, moest ik het onder de auto opgeschoten onkruid weghalen. Daarna mocht ik hem pas weer terugzetten. Op den duur deed de startmotor het natuurlijk ook niet meer, omdat de accu leeg was. We moesten hem dan aanduwen, totdat de motor weer liep en mijn vader er clandestien een rondje mee reed, want verzekering en belasting werden er al lang niet meer voor betaald, maar hij moest het wel doen, vond hij.

Hoe anders ging het een paar jaar daarvoor, toen hij nog een Renault Dauphine had en mijn vader door de garage werd opgehaald en thuisgebracht wanneer de auto een grote beurt moest hebben. Dat was nog in de tijd dat mijn moeder wekelijks naar kruidenier Veenstra belde met haar lijstje boodschappen, die dan keurig aan huis werden bezorgd. Inmiddels deden we onze boodschappen bij Stoute op de Kleiweg, een kleine, goedkope kruidenier, waar veel zaken als rijst, bonen en suiker nog los verkocht werden in bruine papieren zakken.

Het rare is dat ik dat verval eigenlijk heel goed begreep. In het verval voelde ik me op m'n gemak. Het voelde echt. Als mijn moeder voor de visite de mooiste kopjes klaarzette op een keurig dienblaadje, dan kon ik daar ook van genieten, maar ik voelde het als verraad, als schone schijn en daar had ik een behoorlijke hekel aan. Wanneer de keuken gedweild werd, maakte ik me altijd uit de voeten. Ik hield er niet van om alles blinkend schoon te zien. Wanneer de keuken in gebruik was, was hij altijd op een prettige manier rommelig en levendig. De rust en de schoonheid van witbrood met een eitje op zondag had een grote aantrekkingskracht, maar de bruine boterhammen met komijnekaas of boterhamworst, dat was de

werkelijkheid van elke dag, waarin ik mij meer thuis voelde.

Op zaterdag – terwijl mijn zusje de keuken moest dweilen en mijn broer de boodschappen deed – ging ik vaak naar de jachtwerf van Piet Voet aan de Bergse Plassen. Hier scharrelde ik rond, dwalend tussen de boten die op stellingen op de kant stonden en waar het rook naar teer en verf. Ik zat vaak in het smoezelige kantoortje van de havenmeester, waar de mannen koffie dronken en over van alles en nog wat zaten te kletsen. Het was er altijd rommelig en gezellig en er hing een onbekommerde sfeer van mannen die op hun vrije dag aan hun bootje klussen of gewoon helemaal niets te doen hebben. De kopjes zonder oor stonden vuil op het aanrecht en werden pas afgewassen als ze nodig waren. Af en toe kwam de vrouw van de havenmeester de boel opruimen, maar dan viel het gesprek al gauw stil. Ze werd beschouwd als een indringster in haar eigen domein en werd maar nauwelijks geduld. Soms mocht ik met iemand meevaren, maar dat vond ik meestal saai en het ging mij snel vervelen. Een beetje rondhangen en een praatje maken of gewoon maar staan kijken, dat was meer iets voor mij. Dan kon ik alles net zo lang laten duren als ik zelf wilde.

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

DAG 6

DAG 7

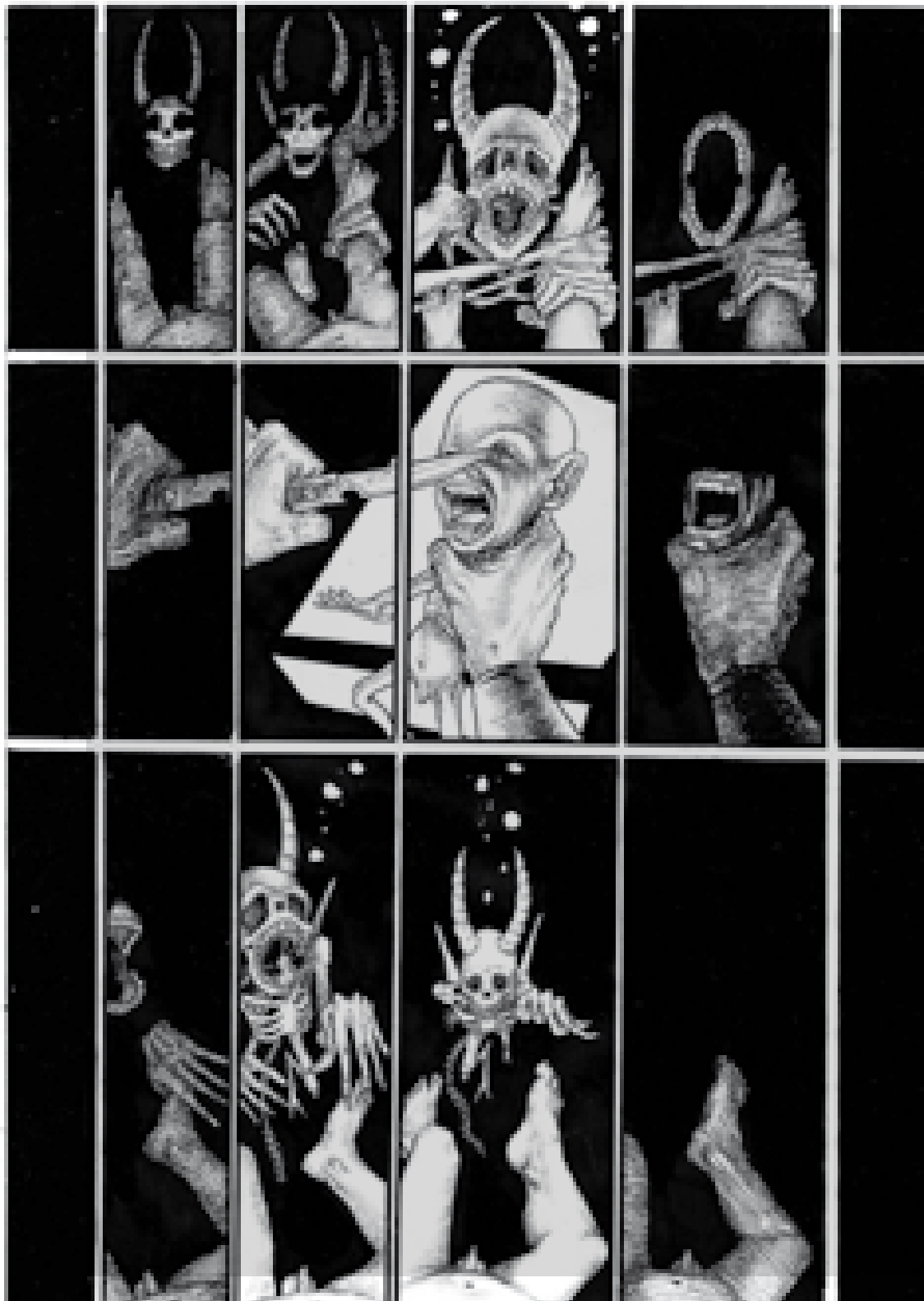
RAFAEL BADILLA
UNTITLED 1

RAFAEL BADILLA
UNTITLED 2

RAFAEL BADILLA
UNTITLED 3

RAFAEL BADILLA
UNTITLED 4

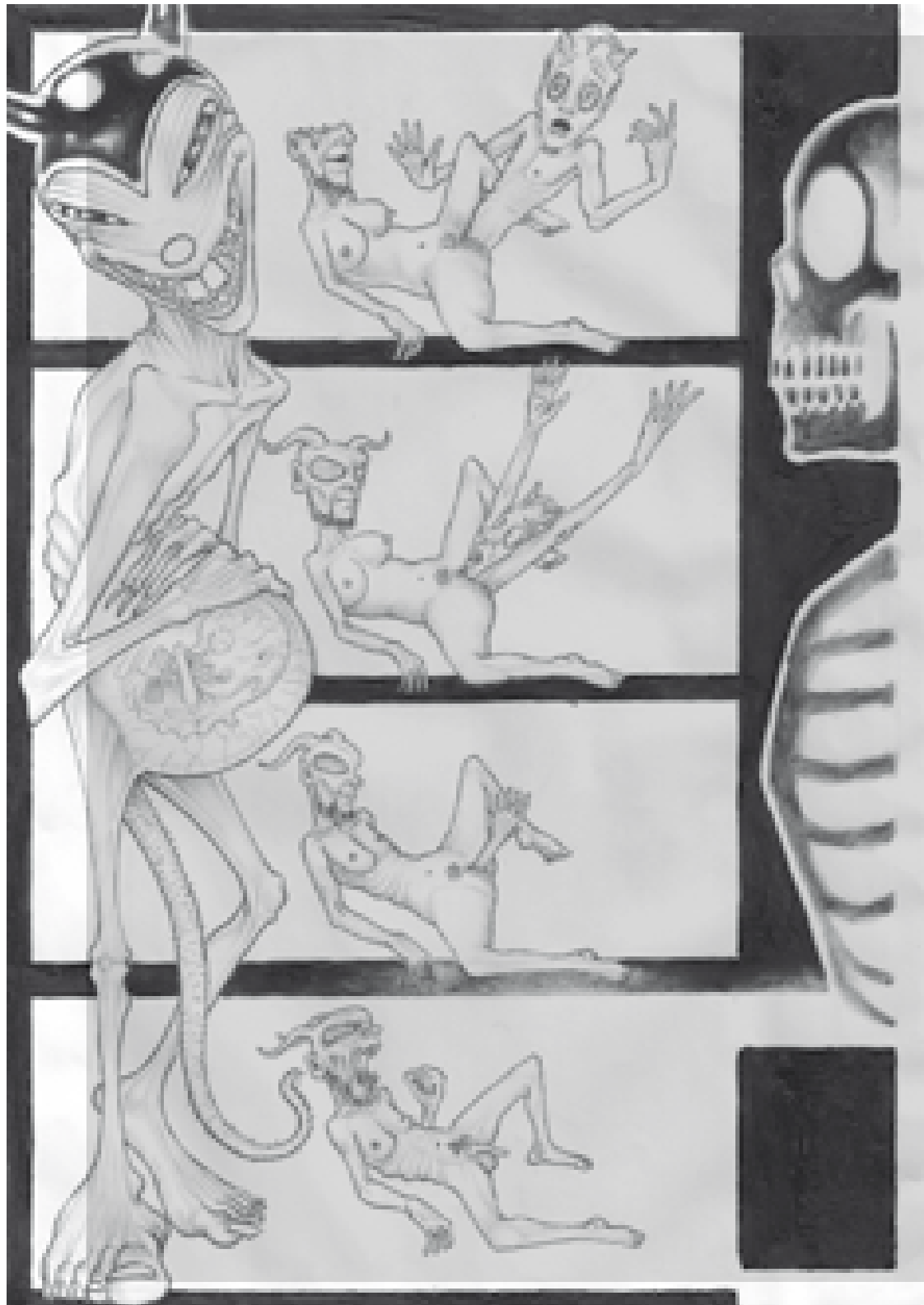

RAFAEL BADILLA
UNTITLED 5

RAFAEL BADILLA
UNTITLED 6

**Werk me weg,
werk me keurig weg**

Justine le Clercq

Die dag was ik stervende. Het sterven duurde de hele middag, maar werd toen onverwacht afgebroken. Om zeven uur zat ik aan tafel; nog wel beduusd van het sterven, maar ook verrast door de geluiden van bakkend vlees en kletterend bestek.

'Nou, Hank, dat was me wat,' zuchtte mijn vrouw en legde een kalfoester op mijn bord.

Het was tijdens het dessert – tiramisu – dat George weer binnenstormde, zijn dikke armen om mijn nek sloeg, op mijn borst klopte en riep: 'Zwaan, vriend, het is opgelost.'

We hadden hem een jaar niet gezien. Hij lachte luid, schoof een stoel bij en roffelde op de tafel. Het was zijn dampende zin in het leven die me telkens weer verraste.

Hij was fors, ik fragiel. Hij zat op voetbal, ik op ballet. Op mijn twaalfde werd ik aangenomen op het conservatorium.

Hij zei: 'Jij kunt er niets aan doen, het komt door die zussen van jou, je hebt er gewoon te veel.'

Diezelfde dag nam hij me mee naar de motorcrossbaan waar zijn broer een wedstrijd reed. Het leek alsof George een daad wilde stellen die tegenwicht moest bieden aan het ballet, zoals je na een lang en chic achtgangendiner de volgende dag verlangt naar een snelle, ordinaire hamburger. Sindsdien noemde hij me Zwaan. Hoe ik ook protesteerde. Juist omdat ik protesteerde.

Ik danste in Londen, New York, Parijs, Den Haag. Voor ik op een tournee ging, legde hij zijn dikke handen op mijn wangen, trok mijn hoofd naar voren en drukte een kleverige kus op mijn voorhoofd.

'Dans jij maar, Zwaantje,' zei hij dan.

Na een tournee trok hij me mee naar rokerige kelders met ontklede dames, tafels vol bierpullen en brokken gescheurd vlees.

'Ook een zwaan draagt dionysische behoeften in zich,' brulde hij dan. Als ik in de buurt een voorstelling danste, kwam hij nooit kijken.

Maar achteraf wachtte hij me op, vroeg of het naar mijn zin was verlopen, stak een sigaar op, zette mijn tas in de achterbak van weer een nieuwe bolide en reed dan met hoge snelheid een uur over de snelweg, zonder doel, af en toe mompelend: 'Dit is pas een scheurijzer, en zo sportief geveerd.'

Mijn vrouw gaf hem ook tiramisu.

'Wat is er opgelost?' vroeg ik aan George.

Hij boog ver voorover, tot zijn kin bijna op de tafel lag, keek broeierig rond en fluisterde hard: 'Ik heb mijn regime gevonden.'

'Ook dat nog,' zei mijn vrouw. 'Hou er toch eens mee op.'

'Een regime!' riep hij opgelucht.

'Hank heeft splijtende cellen,' zei mijn vrouw.

'Ik begrijp niet hoe ik dit regime over het hoofd kon zien,' zei George.

'Ze splijten ongeneerd,' ging mijn vrouw verder.

'Dat was vanmiddag,' zei ik.

Mijn splijtende cellen kwamen tot stilstand nu George er was, met zijn zwarte snor, met zijn dampende zin in het leven.

Drieëndertig jaar waren we burenen: eerst als jongens, later als mannen. Onze geschiedenis zat gestompt in mijn vlees (een litteken na een gevecht), lardeerde mijn besluiten (nee schat, ik zal nooit verhuizen), drong zich koortsig op (in de nacht als ik naar het verleden staaarde).

We hadden samen gestept, op teer gekauwd dat we van het warme asfalt trokken, en duldden elkaars vriendinnen.

In een onbegrijpelijke samenhang overleed eerst mijn vader, drie maanden later zijn vader, daarna mijn hond en kort daarop zijn hond. De volwassenen om ons heen waren verbijsterd. Wij niet. Toen niet. Wie zes is, raakt niet verbijsterd: wie zes is, neemt het leven zoals het komt. Wie dat niet meer doet, noemt zich volwassen.

We bouwden zeepkisten van spullen die we in kelders en schuren vonden. Mensen vroegen ons hoe het ging en zeiden dat we dappere kleine kerels waren, dat het allemaal goed zou komen, dat het op den duur allemaal goed zou komen.

George vroeg wel eens: 'Naar wie moet ik nu luisteren?'

Hij miste de commando's van zijn vader die scherp en fatsoenlijk onze oren bereikten. Naar zijn moeder luisteren, vond hij geen optie.

'Ze praat zo stil,' zei hij.

We richtten een club op waar alleen jongens lid van mochten worden die geen vader hadden en geen hond. Zowel de vader als de hond moesten op gruwelijke wijze omgekomen zijn. We vonden geen nieuwe leden. Onze moeders werden beheerst door de vraag wie het meeste verdriet had. Ze troefden elkaar af, overboden, en aasden op nieuwe vormen van verdriet. Ons lieten ze met rust – een rust die eerst als vrijheid voelde, maar jaren later toch omsloeg in verbijstering.

Toen Georges snor begon te krullen zei hij: 'Geef mij maar een strak regime zodat ik niet waanzinnig word.' Daar was hij bang voor, om waanzinnig te worden. Voor hem leidde vrijheid naar waanzin, en daar vond hij zichzelf te jong en vooral te vitaal voor.

'Over vrijheid wordt veel te romantisch gedaan. Een strak regime waar de vrijheid niet wordt opgerekt, niet steeds verder uitdijt, dat zoek ik.'

Hij ging het leger in maar stapte er teleurgesteld weer uit.

'Je verveelt je daar ongans, het is een leger van verveelden. Zo had ik me een regime niet voorgesteld, dat het zich verveelt.'

Daarna vond hij een baan als ambtenaar.

'Het is niet ideaal, maar de ambtenarij is log en hecht aan voorspelbare acties en als je naast de pot pist, word je ferm gestraft.' Voor een aantal jaren beviel de ambtenarij, tot zijn levenszin bijna gedooft was.

'Ze maken alles kapot,' kon hij nog net uitbrengen. 'Iedere dag kaas op brood in de kantine is geen ideologie, Zwaan. Dat is geen regime, maar luiheid. Te lui om te leven.'

Hij vloog naar Mexico, kocht daar een pand in verval, en liet het door de plaatselijke werklozen opbouwen tot een discotheek. Binnen korte tijd had hij een louche, succesvolle discotheek.

Maar, zo schreef hij: 'Nu moet ik vijftien man personeel commanderen en niemand die mij commandeert! Op zo'n manier loopt het nog slecht met me af!'

Na een jaar was hij het zat.

En nu at hij tiramisu en herhaalde: 'Het is opgelost. De oplossing ligt bij Castillo. Ik ken hem al uit Mexico, hij kocht wat handel van mij. Goeie vent. Ik kwam hem weer tegen in het vliegtuig hierheen.'

'De Amsterdamse Castillo?' vroeg ik.

'De enige echte.' Hij keek gewichtig. 'We spraken lang over het disciplineren van personeel. Hij wil zijn methode van heersen verbeteren en verfijnen. Ik heb daar goede ideeën over. Tijdens de landing bood hij mij een plek in zijn organisatie aan.'

Hij zuchtte diep.

'De onderwereld. Dat ik daar nou nooit eerder aan heb gedacht.' Hij verzonk even in gepeins.

'Zal mijn geweten een obstakel vormen?' vroeg hij.

De weken daarna lag ik er af en toe bij als een stervende, maar het werd evengoed weer afgebroken. George kwam nu dagelijks op bezoek.

'Ik moet me nog bewijzen,' zei hij vaak. 'Maar als ik me bewezen heb, zegt Castillo, dan is er geen belemmering meer, geen enkele.'

Mijn vrouw bereidde ik voor op een leven zonder mij. Ze streek langdurig over mijn uitgeputte huid en zei: 'De tijd dat ik je niet kende heb ik je niet gemist. Waarom zou er geen tijd na jou zijn zonder missen?'

Ik zei: 'Al dat sterven is vermoeiend. Het houdt een keer op. Het moet echt een keer ophouden.'

'Ja,' zei ze. 'Het moet een keer ophouden.'

De zomer deed romig zijn intrede. Er lagen perziken in de serre die geurden. Ik bewoog mijn vingers langzaam over de dansfoto's die mijn vrouw op mijn schoot had gelegd. Toen George op een avond aan mijn bed zat, mijn voorhoofd depte, en mij een riant toekomst voortoverde, wist ik dat het genoeg was.

'George,' fluisterde ik, 'weet je al of je het kunt? Of je de onderwereld aankunt?'

Hij haalde vragend zijn schouders op.

'Je hebt altijd een regime gewild.'

'Maar met schone handen.'

Het pistool had ik al weken daarvoor onder het bed gelegd.

'Ik kan het niet verdragen je zo te zien,' zei George, en vervolgde bezwaard: 'Waarmee ik je onrecht doe.'

Met troebele ogen keek ik naar hem, duwde mijn verval bij hem naar binnen en zei toen: 'Verdraag het niet.'

Langzaam raapte ik de Colt.45 op. Hij gaf geen krimp.
'Dat je die nog hebt,' zei hij vlak.

We waren enige tijd lid geweest van een schietclub. Bij de aankondiging van de splijtende cellen had ik mijn lidmaatschap weer geactiveerd.

'Waar het op aankomt, is rationele moed en gedisciplineerde zenuwen,' zei ik en legde de Colt in zijn hand.

Drukkende uren had ik erover nagedacht hoe ik het moest vragen – had ferme en poëtische zinnen bedacht. Maar op een nacht – toen de lakens aan mijn bedorven huid bleven kleven en de stilte geen belofte meer inhield, maar mij neerdrukte en naar adem deed happen – toen wist ik dat er maar één manier was.

Ik keek George onbewogen aan en gaf hem het bevel.

'Werk me weg, werk me keurig weg.'

Het bleef enige tijd stil. Van zijn gezicht was niets af te lezen.

Na een tijdje vroeg hij: 'Reageerde ik goed? Zag je niets aan mijn gezicht?'

'Roerloos,' zei ik. 'Strak als een etalagepop.'

'Ik heb niet eens geoefend,' zei hij. Het klonk opgelucht.

'Je hebt een natuurlijke aanleg.'

Zijn gezicht vertoonde ineens een jongensachtige grijns, en hij begon luidkeels te lachen.

'Talent,' riep hij opgetogen. 'Talent voor het roerloos aanhoren van schietverzoeken.' Hij sloeg zich op de benen. Sloeg (wat zachter) op mijn benen, tot hij zei: 'Zo is het genoeg,' en liet zijn gezicht weer in de doorleefde plooiën vallen.

'Ben je er klaar voor?' vroeg ik.

Hij gaf een knik, vastberaden. 'Ik ben klaar voor het keurig wegwerken en voor de onderwereld.'

'Beloof me,' zei ik, 'dat je moedig schiet, en dat je die onderwereld van jou uitnodigt op mijn begrafenis.'

'Dat spreekt voor zich,' zei hij. 'Jij bent mijn paspoort naar de onderwereld.'

Even drongen geluiden door vanuit de keuken, waar mijn vrouw zichzelf bedaarde met het wekken van groenten en het keren van sudderende lappen vlees.

'We kennen elkaar al drieëndertig jaar,' zei George. 'Je was mijn buurjongen, en van niemand anders.'

Ik knikte.

Een tijdje bleef het stil tot hij zei: 'Ik heb lang gedacht dat jij mijn tegenpool was, dat je ging dansen omdat je vrijheid zocht, omdat je een passie volgde.'

We lachten berustend, als twee oude mannen die de volwassenheid gepasseerd zijn.

Het pistool zag ik zwart en geruststellend op zijn schoot liggen.

Ik zei: 'Ballet bepaalt wat je eet, wat je weegt, hoe je vingers staan, wanneer je springt, wanneer je oud bent.'

'Wat een regime!'

'De majesteit onder de regimes.'

'Kon ik maar dansen,' lachte George en kneep in zijn vette kin.

'Het balletregime kende maar één privilege: het applaus. Ik heb weinig geleefd,

maar tijdens het applaus leefde ik.'

'Mijn god,' riep George en kneep zijn handen in elkaar. 'Ik heb nooit voor je geapplaudisseerd. Nooit!'

Hij legde het pistool naast de stoel, stond op, duwde zijn handen onder mijn schouders en begon me overeind te duwen.

'Wat doe je?'

'Ik ga voor je klappen. Ik ga alsnog voor je klappen.'

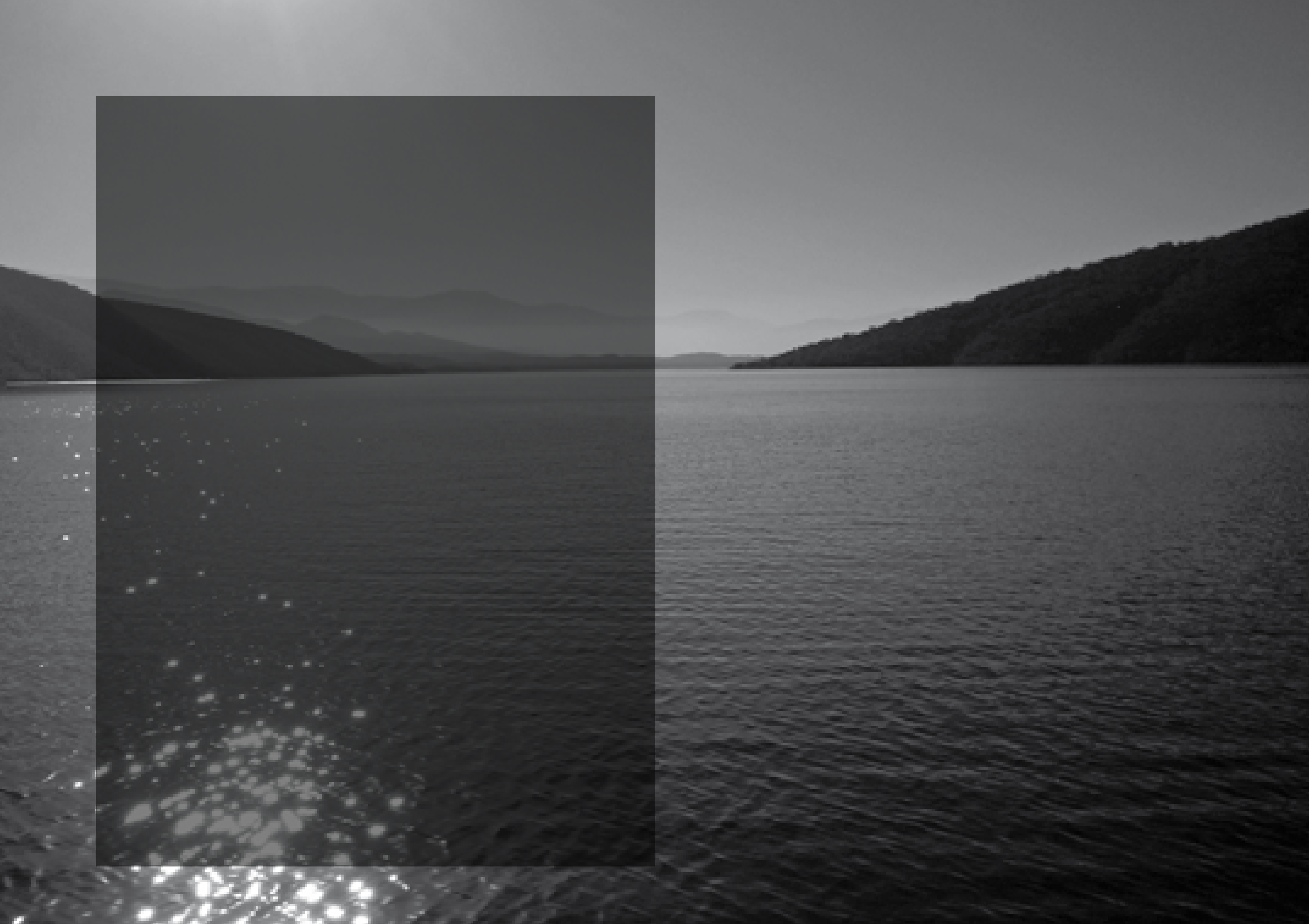
Met veel gehijg kwam ik overeind en na een tijdje stond ik naast mijn bed in mijn pyjama.

'Dit is geen gezicht,' zei ik. 'Wil je mijn cape en mijn hoed uit die kast pakken?' Ik sloeg de cape om, zette de hoed op en voelde me opknappen. George ging zitten en keek naar mij. Ik boog mijn benen voorzichtig en maakte een plié.

Het heden sukkelde weg in de herinnering. Ik zag de lichten, het podium, hoorde de muziek. Ik concentreerde me, zette af en vloog toen, heel even, met mijn splijtende cellen en twee wapperende armen, door de kamer. Met een dikke plof kwam ik weer op de grond, viel half, stond snel weer op en boog.

'Bravo,' riep George. 'Bravo!' En hij klapte luid in zijn handen, sprong uit zijn stoel. Hij klapte en klapte maar. Ik boog nogmaals en nogmaals. We lachten.

'Ouwe vriend,' zei George.

Nobunaga's Misstep

Marcel Orié

Als ik naar de flats kijk, zie ik ze nooit bewegen. Om de een of andere ongrijpbare reden is dat de wijze waarop het werkt. Ik heb er natuurlijk met niemand over gesproken. Ik ben niet gek. Ik heb er eens een terloopse opmerking over gemaakt tegen mijn vrouw; haar gezichtsuitdrukking sprak boekdelen. Dat doe ik niet meer. Ik leef met wat ik weet en houd het bij mezelf.

Mijn vrouw is te druk met haar werk, met haar dagelijkse routine, om een vorsende blik naar buiten te werpen. Als ze dat zou doen, zou ze zien dat wat als normaal en zinnig beschouwd mag worden, niet meer opgaat.

Wanneer ik tussen de luxaflex door tuur, zie ik de deviaties het beste. In het roze licht van de opgaande zon valt niet te ontkennen dat de afstand steeds kleiner wordt. Het balkon van het flat waarin wij wonen kijkt uit over het park, een zee van groen waarachter de betonnen flats oprijzen.

Ik heb het niet over nieuwe woningbouw. De flats aan de overzijde stonden er al toen wij hier kwamen wonen. De projectontwikkelaars hebben de groene long die het stadspark is, vooralsnog met rust gelaten. En toch is het zo dat de onderlinge afstand met het verstrijken van iedere nacht kleiner wordt.

Iedere ochtend, staand aan het aanrecht waar ik het ontbijt voor mijn vrouw prepareer, kijk ik naar buiten en zie dat de afstand weer afgenomen is. Het gaat niet snel. De veranderingen zijn maar heel subtiel, daarom merkt niemand het. Iedere dag stellen ze hun perceptie bij aan deze valse status-quo.

Ik probeer me vast te houden aan mijn eigen ritme. Alleen met regelmaat en gezond verstand kan ik dit verbijsterend enigma het hoofd bieden. Als mijn vrouw de deur achter zich dicht trekt – na op zoek geweest te zijn naar misplaatste sleutels, tankpas of registratiebadge (op bijzonder hectische ochtenden naar alle drie) – keert de rust terug in het appartement. Ze vertrekt heel vroeg om de ochtendspits voor te zijn.

In stilte ontbijt ik aan de keukentafel. Tegenwoordig zit ik met mijn rug naar het keukenraam. Daarna ga ik naar mijn werkkamer om aan mijn landschap te werken. Het is een dramatisch tableau dat het beslissende moment in de Veldslag van Okehazama weergeeft. De soldaten van Imagawa Yoshimoto schuilen in een bergengte nabij het dorpje Okehazama voor het noodweer. Verderop heeft de sluwe en meedogenloze krijgshoofd Oda Nobunaga een schijnleger van stropoppen opgeslagen, de poppen hebben helmen op en vaandels in de grond geplant om de illusie compleet te maken. Ondertussen sluipen de echte soldaten van Nobunaga om voor een bliksemanval die de strijd zal beslissen, voordat de mannen van Imagawa zelfs maar beseffen dat ze aangevallen worden.

Ik knip de lamp aan en haal de loep naar me toe. Vandaag ga ik verder aan de groep lijfwachten van Imagawa. Ze dragen grote ronde hoeden van riet, tegen de regen. Hier en daar liggen lege kruikjes waarin rijstwijn gezeten heeft. Het laatste dat ze vannacht verwachten, met zo'n onvoorstelbaar noodweer, is een aanval.

Ogenschijnlijk houd ik vast aan mijn ritme. Ik probeer te genieten van mijn ontbijt. Niemand kookt betere eitjes dan ik, de dooier precies op de grens tussen

vloeibaar en gestold.

Mijn vrouw heeft de krant voor me achtergelaten pal naast mijn ontbijtbord, opengeslagen op de vacaturepagina. Alsof ik dat niet doorheb. Maar ik kies ervoor om dat soort steken onder water te negeren. Ik heb belangrijkere dingen aan mijn hoofd. Vannacht schoot me een nieuwe theorie te binnen: motion parallax. Wanneer je uit het raampje van een stationaire trein kijkt naar een naastgelegen wegrijdende trein, is het onmogelijk te zeggen of jouw trein stilstaat of beweegt.

Na het ontbijt bracht ik het vuil omlaag, naar de containers beneden. Vanuit mijn ooghoeken hield ik het gebouw in de gaten. Toen ik me ervan verzekerd had dat er niemand in de buurt was, besloot ik op nader onderzoek uit te gaan. Ik liep achter het plantsoen langs, naar de toegang tot de kelderboxen. Er was hier een pad van drie straattegels breed aangelegd. Het pad liep nog steeds pal langs de voet van de flat.

Wat ik verwacht had te vinden?

Terug in de lift omhoog, begreep ik dat dit niet de juiste manier van onderzoeken zou zijn. Als je er te dicht op ging zitten, raakte je alle overzicht kwijt. De neiging je vast te pinnen op één enkel onderdeel, stond wetenschappelijk begrip in de weg.

Als de veranderingen zo eenvoudig te zien waren, dan zouden ze wel meer bewoners opgevallen zijn.

De rest van de ochtend werk ik aan het tweede slachtoffer van mijn veldslag. Ik heb een standaardminiatuur aangepast zodat het toont, wat ik wil dat het toont. De bushi zit op zijn knieën. Er steken twee pijlen uit zijn borst en zijde. Het is een wachtpost aan de buitenste ring van Imagawa's kamp. (Zijn metgezel, het eerste slachtoffer, ligt al op zijn buik in de modder, de pijlen steken uit zijn rug.)

Dit tweetal wordt het brandpunt van mijn compositie: hier slopen de heimelijke soldaten van Nobunaga het kamp binnen. Later zal ik nog een man van Nobunaga toevoegen die met zijn naginata de wachtpost juist de doodssteek wil geven. Maar ik schiet uit met de laatste details. De bloedende wonden. Ik ga de fout in, probeer het dan te herstellen met nog rampzaliger gevolgen en voor ik het weet, heb ik een miniatuurtje verpest. Ziedend van woede en ergernis werp ik mijn kwasten neer.

Mijn vermoedens blijven aan me trekken. Het valt niet te ontkennen. Ik heb een glas water op mijn werktafel staan. En ik zie dat het oppervlak deint. Het is als een scène uit die stupide film over dinosaurussen. Ik ben een ontwikkeld man. Ik heb gelezen over heel hoge flats die een zekere bewegingsvrijheid hebben. Die aardbevingbestendige wolkenkrabbers die ze in Tokyo en Los Angeles bouwen. Ik weet het allemaal wel. Maar dit soort zaken speelt geen rol op de zevende etage.

Ik ruim mijn spullen op. De gedane schade is te herstellen, maar het kost extra tijd en moeite. Vandaag ben ik uitgewerkt, want zoals ik me nu voel zal ik meer kwaad doen dan goed.

Buiten op het balkon is er geen zuchtje wind.

Tijdens het avondeten spreekt mijn echtgenote onophoudelijk over haar baan. De perikelen met haar ondergeschikten. De aanvallen, beschuldigingen en schijn-

bewegingen van het bedrijfsleven. Ze vertelt me dat ze zich in het nauw gedreven voelt. Een collega probeert haar zwart te maken bij hun gemeenschappelijke manager.

Ik citeer: "We zijn op de bodem van de put, weet je. En ons lot is interessant." Het is een poging om haar te inspireren. Om haar te tonen dat er meer in het leven is dan het vaktechnisch overleg van 15:30 uur.

Ze vraagt me waar ik het nu weer over heb. Natuurlijk hoor ik de ergernis in haar stem wel. Ik probeer haar uit te leggen dat het de woorden zijn van een van de belangrijkste mannen uit de geschiedenis van Japan, maar zij laat me niet eens uitpraten. Ze snauwt dat ik moet leren luisteren. Dat zij ook wel eens een beetje steun en een luisterend oor verwacht. Of is dat soms te veel verwacht? Op een antwoord wacht ze niet. Met overmatig kabaal begint ze de vaatwasser in te ruimen.

De rest van de avond spreken we nauwelijks. Zij volgt Sex and the City. Ik probeer te lezen, maar erger me aan het obscene gegeit van deze zogenaamde carrièrevrouwen. Ze zet de televisie steeds wat harder, hopen dat ik me gewonnen zal geven en haar vraag of het wat zachter kan.

Ik lig op mijn rug in ons bed en kan de slaap maar niet vatten. De ongenaakbare en stille gedaante van mijn vrouw ligt als het lichaam van een dode naast me. Ik probeer te voelen of we zachtjes gewiegd worden door het zachte struinen der torens. Of misschien staat mijn flat – naar behoren – stil en zijn het toch de andere gebouwen die steeds dichterbij sluipen. Kruipen ze geniepig dichterbij zoals de mannen van Nobunaga.

Starend naar het donkere plafond zijn het allemaal niet eens zulke vreemde gedachten.

Nog een idee: misschien zijn de flats aan de overzijde van het park juist de stropoppen, waar ik naar blijf staren. Misschien sluipt er achter mijn rug iets anders naar me toe.

Ik had vannacht een bijzondere droom. Ik bevond me in mijn eigen tableau. Ik kon rondlopen tussen de zorgvuldig geconstrueerde tenten en de geschilderde miniaturen. Ik was precies even groot als de soldaten. Heel het tafereel was onbeweeglijk, maar het was alsof ik soms vanuit de verte kreten en het geluid van metaal op metaal kon horen. Op deze schaal zou ik zelfs de kleinste fout moeten kunnen zien, maar de aanblik was ontzagwekkend.

Ik wandelde tussen bomen van groen gespoten zeeschuim en echte kiezelstenen die geschilderd zijn als rotsblokken. Ik klom vanuit het steile dal omhoog, tussen de soldaten die daar heimelijk dichterbij kropen. Vanaf de heuveltop had ik zicht op het schijnleger van stropoppen. Ik stond zij aan zij met de meedogenloze krijgsheer die zei dat we allen geboren worden om te sterven. Aan onze voeten, in de nauwe diepte van het dal, was de slachting al begonnen.

Mijn vrouw deed niet eens de moeite om de krant met vacatures voor me achter te laten. Ik zie het als een kleine overwinning. Ik ruim het ontbijt af en begin met

frisse moed aan mijn schilderwerk. Ik heb geen zin om de fouten van gisteren te moeten herstellen en begin aan een nieuwe uitdaging.

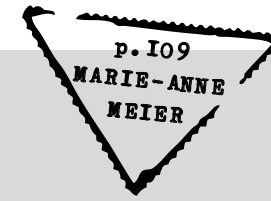
Het figuurtje van Hideyoshi, die bij de strijd aanwezig was als een onopvallende sandaaldrager van Nobunaga. Op dit moment wist nog niemand welk groot lot er weggelegd zou zijn voor de jongeman die 'aap' genoemd werd vanwege zijn dwaze grappen en de onverschrokken manier waarop hij in bomen klom. Volgens sommige bronnen had Hideyoshi twee duimen aan zijn rechterhand, een vorm van polydactylie. Maar zulke details kun je natuurlijk niet terugzien in een 10mm-schaal.

Eenmaal af, valt hij nog nauwelijks op tussen de in rode en zwarte pantsering gestoken troepen. Maar de opzichtigheid is natuurlijk ondergeschikt aan het realisme. En: ik weet dat hij er stond, een verborgen maar uniek en waarachtig detail.

Ik tuur door de luxaflex naar de overkant. Ergens achter me gaat de zon onder. Ik zie het oranje licht gereflecteerd in de ramen van de andere flats. Het is alsof de bouwwerken ontvlammen als enorme brandstapels. Het zou een schouwspel zijn om van te genieten, als ik niet wist wat ik weet.

Ik heb lang genoeg gekeken. Ik sluit de luxaflex en vraag me af hoe lang dit nog zal doorgaan.

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

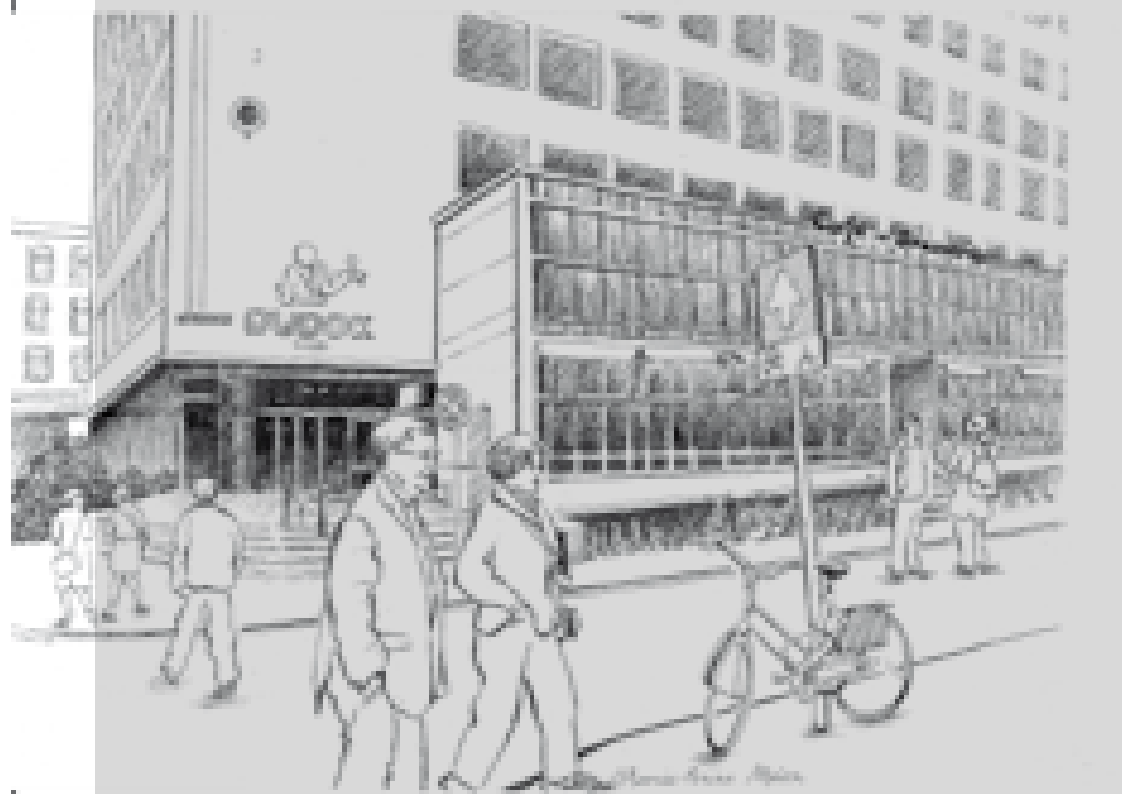
DAG 6

DAG 7

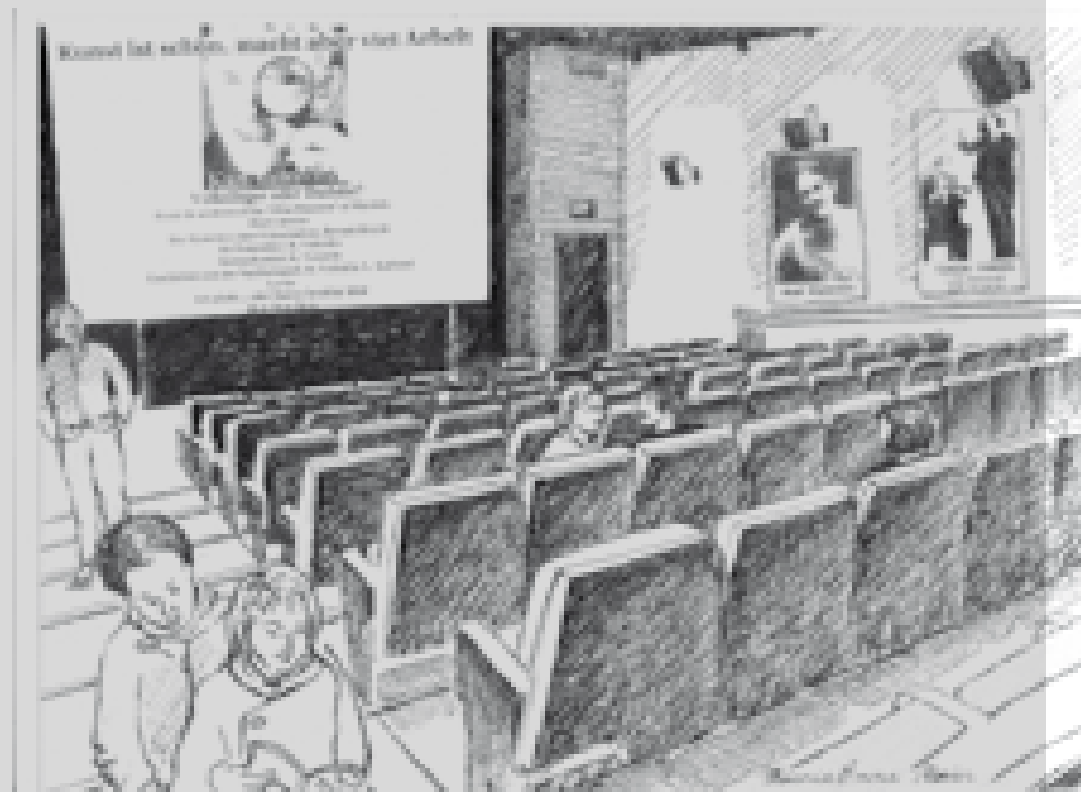
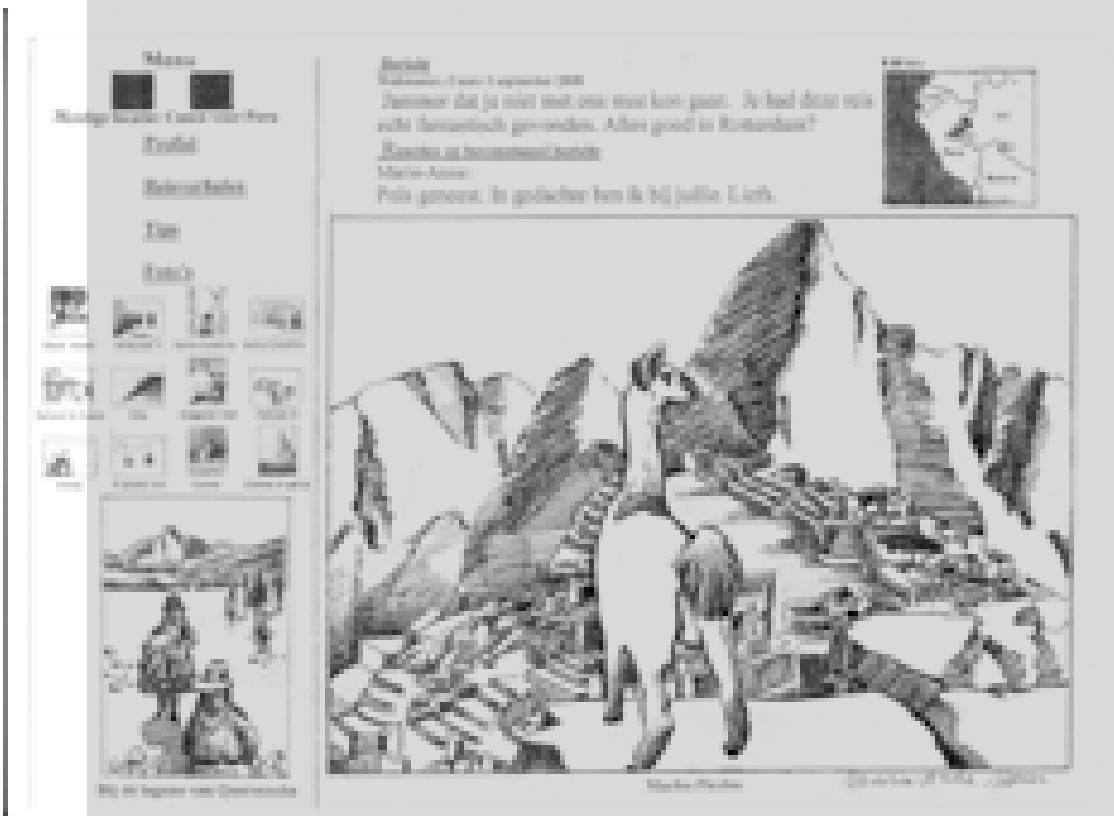
MARIE-ANNE MEIER
ROTTERDAM

MARIE-ANNE MEIER
THOMAS EN LAURA

Pek & Veren

Jasper van Buren

'Het is hier gevaarlijk,' zegt de Marokkaan. Hij legt iets profetisch in zijn woorden, die klinken als: et ies ier gevaarlijk. Hij gaat verder in het Frans. Er is te veel immigratie in Wallonië. De mensen willen niet werken, maar profiteren van het systeem. Luik wordt geteisterd door vechtpartijen. Hij is al dertien jaar vrachtwagenchauffeur en komt regelmatig in Vlaanderen en Nederland, waar alles beter is, propre. Hij heeft ruzie met zijn vrouw, die net als hij moslim is, omdat hij vanmiddag, op een terras, één biertje heeft gedronken. Eén.

Ik vraag of hij er nog een wil. Graag, als het mij niet derangeert. Ik sta op en daal de provisorische muziektent af.

Nu al spierpijn in mijn schouders. En dat van twaalf kilometer peddelen op de Ourthe, een riviertje met te weinig water. We hadden gehoopt op een mannelijke tocht, maar John en ik konden de welgeteld twee stroomversnellingen keuvelend nemen. Onze voornaamste zorg was het recht houden van de kajaks, wat mislukte, zodat we het parcours zigzaggend afvoeren en soms achterstevoren.

Ik betreed Taverne de l'Yser. De gezichten van de klanten zijn zonder uitzondering rood en opgezwollen. Warm is het niet maar de bezoekers zweten. Ze lijken allemaal tweedehands kleding te dragen. Een vrouw heeft bloeduitstortingen onder haar ogen en een snee in haar wang. Met een s'il vous plaît bestel ik drie bier, maar dat maakt geen indruk op de barman. Hij tapt de plastic glazen en zucht. Zijn handen trillen. Het alcoholisme in dit gelag is ontdaan van iedere romantiek.

John praat met mijn Marokkaanse vriend. Ik geef hun het bier.

'Goed bezig,' zegt John.

'Très gentil,' zegt de Marokkaan.

Ik ga zitten en luister half naar het moeizame gesprek over Belgische politiek. De nacht treedt in, hier in Outremeuse. Het plein is afgeladen, de kermis achter ons draait op volle toeren. Voor ons is een tiental jonge gasten tegen elkaar op aan het springen. Ontblote bovenlichamen, geen schoenen. Ze schreeuwen, klimmen in elkaar en vallen hard op de kinderkopjes. Ze slaan elkaar met de vlakke hand en proberen de voorbijgangers bij hun worsteling te betrekken, maar de voorbijgangers houden afstand.

Nadat Mousa ons heeft verteld over zijn passie – een zwarte Pontiac Firebird, KITT dus – nemen we afscheid en wandelen door de wijk. Wulpse, onhippe vrouwen dwarrelen langs ons. We slenteren een bouwvallige kroeg in waar vijf Noord-Afrikanen een percussieconcert geven. Het is onmogelijk om stil te blijven staan en we wiegen mee met de massa. John schreeuwt in mijn oor dat Luik regeert en ik schreeuw terug dat die conclusie juist is. In de pauze gaan we weg.

We lopen langs kramen die zijn verlicht met lampionnen. Er worden frikadelpakjes met glaasjes zoete drank verkocht, rood, geel, blauw, groen, oranje. Pékèt heet het, en het is niet te zuipen. Maar de Luikenaren vinden het lekker, iedereen loopt ermee, het plastic kraakt onder onze voeten. Pékèt is kennelijk moeilijk binnen te houden, want de steegjes ruiken naar kots.

'Carnaval is er niks bij,' zegt John, die uit Den Bosch komt.

'Koninginnedag al helemaal niet,' zeg ik. Inderdaad, niets in Nederland heeft ons kunnen voorbereiden op deze uitbundigheid. Misschien klopt onze theorie:

dat je pas kunt feestvieren als je niks te verliezen hebt.

De Turken achter de counter hebben geen last van de verzengende lucht die tegen de döners blaast. Ze rollen dürüms in aluminiumfolie met een mechanische onverstoornisbaarheid.

'But no tomato,' zegt John als hij al wijzend doorgeeft wat hij wil eten. De tomaat is Johns natuurlijke vijand. Dat weet ik sinds Thailand, waar hij ondanks het uitdrukkelijke verbod regelmatig een groot bord gesneden tomaten bij zijn curry kreeg. Ook nu gaat het mis. Het eerste wat hij doet als we buiten zijn, is stukken tomaat uit het voedsel peuteren.

We komen de groep halfnaakte jongens weer tegen. Ze doen nu een spel waarbij ze in een rij op straat zitten en eentje met een aanloop op de uitgestoken handen springt en de anderen hem doorgeven naar achteren. Als het ze verveelt, beginnen ze opnieuw in elkaar te klimmen en elkaar te slaan en tegen voorbijgangers te schreeuwen, met een waanzin die alleen het gevolg kan zijn van speed of zo'n soort drug.

We gaan snel een steeg met kroegen in en uit alle kroegen klinkt andere muziek. Halverwege bereiken we een pleintje dat het gat naar een vacuüm moet zijn, zo veel mensen staan er op elkaar gepropt. Op verhogingen dansen mannen en vrouwen. Sommigen doen een striptease en sommigen verliezen het evenwicht en vallen op de toeschouwers. Ik waan me bij een viering van het einde van de wereld. Iemand knijpt in mijn bil. We manoeuvreren naar de rand van de menselijke tornado, vlakbij een bar die bier door de openstaande gevel verkoopt.

Ik bestel twee bier, en nog twee, en dan één bier en een baco voor John. Hij ziet een joint langskomen.

Hoewel de Walen niet geneigd zijn om opzij te gaan voor degenen die zich willen verplaatsen, doen ze dat wel voor John, want John is twee meter tien. Hij wrikt zich naar de plaats waar de marihuana vandaan komt, hier en daar een verontschuldiging uitsprekend. Ik zie hem praten tegen een jongen met een lange zwarte leren jas. Dan steekt John twee vingers naar me op, een gebaar waarbij ik geen toelichting hoef, en ik draai me om en bestel twee bier bij het barmeisje dat een hoofddoek draagt. Haar glimlach is meer dan de situatie vereist en met een sigaret in mijn mondhoek glimlach ik terug. Ik draai me om en kijk naar rechts, maar zie John niet. Hij blijkt voor me staan. Hij pakt de glazen en schreeuwt dat ik wederom goed bezig ben. Hij brengt de betaling in natura naar de lange zwarte leren jas en komt terug met een joint.

De coffeeshopgeur bereikt mijn neus. Ik aarzel. Wanneer ik voor het laatst geblowd heb, geen idee. Een trekje. Twee trekjes, drie. Het is een milde hasj, niet zo'n moddervet opiaat dat ik, zeker in combinatie met alcohol, associeer met draaiende plafonds.

Vast op onze benen staan we niet meer. Dat is geen probleem, want omvallen kan niet: we zitten klem tussen schouders, ruggen en buiken. En tietten. Ze doen het erom, lijkt wel.

Ik raak in gesprek met mijn buurman, een bouwvakker die slecht Nederlands spreekt maar zijn pogingen niet staakt. Hij vertelt over Belgische politiek en dat

de Walen wel met de Vlamingen willen maar de Vlamingen niet met de Walen.

Ik denk een tijdje na, kijk hem aan en zie dat zijn ogen heel ver uit elkaar staan. Ik wil zeggen dat het vroeger andersom was, want toen waren de Walen de grootindustriëlen van Europa. Alleen: de woorden komen niet in de juiste volgorde uit mijn mond. Het enige wat me te binnen schiet, is hem een prettige wedstrijd te wensen.

'Ik moet pissen,' zegt John, die zijn gesprek met een man in een kilt heeft afgerond.

Er volgt een slalom langs warm, opgedirkt vlees. Een middelbare vrouw probeert me te hypnotiseren en ik negeer de avance met moeite. Een man braakt per ongeluk op een andere man die in een rolstoel zit, en vrijwel gelijk vallen ze elkaar huilend van het lachen in de armen.

'Loop 's door mafkees,' schreeuwt John tegen me.

Ik duw mensen opzij, wat me op verwensingen komt te staan, maar het deert me niet. Heel weinig deert me. Een deur waarvan de onderste helft is afgetapet met vuilniszakken, om te voorkomen dat de urine het huis in loopt. John posteert zich ervoor, niemand in de steeg die ervan opkijkt. Ik maak van de gelegenheid gebruik om bier te kopen, blikken Jupiler dit keer, een stuk of tien. De verkoper draagt een jurk en heeft een accountantsgezicht. Hij stopt de drank in een plastic tas.

We lopen doelloos rond, telkens komen we nieuwe straten tegen. Ik weet niet hoe laat het is of waar ons hotel zich bevindt, en dat vind ik niet erg. Op goed geluk gaan we een kroeg in, eerder een appartement op de begane grond met grote kamers en een binnenplaats, waarvan het bestemmingsplan is gewijzigd. Overal liggen Perzische tapijten en overal hangen linten gloeilampen in de kleuren van de regenboog. Aangezien we drank hebben meegenomen, kunnen we de bar overslaan: we beginnen zonder omhaal te drinken en te dansen.

Muziek beukt uit de speakers. Een tabaksnevel op ooghoogte. Een blondine en een brunette in respectievelijk een glitterjurkje en een catsuit. Ik kijk naar John en zijn wenkbrauwen gaan omhoog en de mijne ook.

Na drie nummers verdwijn ik in het ritme, armen in de lucht. We zuigen blikjes leeg, roken sigaretten alsof er haast bij is, zweten en stuiten. De blondine en de brunette zijn ons decimeter voor decimeter genaderd. Ze dansen met hun ruggen naar ons toe en wij dansen met hun konten. Die konten, dat zijn konten, denk ik. Ik maak bewegingen waarvan ik niet wist dat ik ze in huis had en het laat me volstrekt koud of ze belachelijk zijn of niet. Er staat niets op het spel. Dit. Is. Feest.

De blondine draait zich om en kijkt me aan met een lach van waar ben jij mijn hele leven geweest en ik lach ook en dans met haar. Haar glitterjurkje verspreidt de fonkelingen van de kaarsen op de lambrisering. Haar benen zijn een beetje wit maar lang en sterk en soepel. Het is jammer dat ik zo veel rook, denk ik, anders had ik haar kunnen ruiken. Vervolgens vraag ik me af waar de grens ligt tussen overspel en trouw. Ergens, ongetwijfeld.

De muziek valt weg.

Verwarring, iedereen staat stil.

De blondine kijkt om zich heen, verontwaardiging veinzend, en ze kijkt naar mij. Mijn lichaam gloeit, van inspanning en primitieve liefde. Twee stappen en ik kan mijn tanden in haar lippen zetten.

Maar wat doet die gozer bij John.

Een Marokkaan (of een Algerijn, Tunesiër of Libiër, maar laten we zeggen een Marokkaan) legt zijn hand op Johns borst. Met de andere hand trekt hij Johns hoofd omlaag, zodat hij hem iets kan influisteren. Wat het ook is, John begint te giechelen. Maar de Marokkaan schudt mijn vriend hevig door elkaar, alsof hij de woorden op hun plaats wil laten vallen. John krijgt de slappe lach en ik ga naar het tweetal toe en trek de Marokkaan los.

Ik zeg: 'Wat moet je?'

De Marokkaan probeert me op dezelfde manier beet te pakken als John, maar ik duw zijn armen weg. Hij blijft het proberen en ik blijf zijn armen wegduwen.

Uiteindelijk doet hij zijn armen achter zijn rug, leunt lichtelijk voorover en fluistert: 'Vous faites attention.'

Ik kijk naar waar de blondine staat, maar ze staat er niet. De brunette is verdwenen. De dansvloer maakt sowieso een lege indruk op me. Over de schouder van de Marokkaan zie ik zes of zeven andere Marokkanen, die heel erg bezig zijn om niet op ons te letten. Rechts van me is John erbij gaan zitten.

Aha.

De meisjes horen bij deze man. Zijn zussen zijn het niet, misschien zijn hoeren. Of zo.

Ik zeg: 'De bombardementskanker.'

Ik zet de vier passen naar John en trek de twee meter tien overeind. Ze blijven uit zichzelf staan. Ik pak de tas met de resterende biertjes. Die is niet te licht en niet te zwaar voor een doodsklap. Ik geef John een arm en probeer de tas dreigend te laten bungelen. Dan lopen we langzaam weg.

Alsof we eens gaan kijken wat Luik ons vannacht nog meer te bieden heeft.

Remko en de twee vurige lippen

Maarten Inghels

'Het ging er heftig aan toe in die tijd. Erg heftig, kun je wel zeggen. We stampten op de grond en er groeide een feest uit de vloer,' eindigde Remko, waarna zijn interviewer, een goeroe in zijn vakgebied, het gesprek gevat afrondde met een puntige oneliner die verwees naar Remko's pas verschenen boek. Remko glimlachte nog even flauw in de camera die langs zijn gezicht zwaaide waarna het begeleidingsbandje een laatste zwanenzang inzette. Een teken voor de mensen thuis om hun glas leeg te drinken, de lichten uit te knippen en het bed op te zoeken.

'Prachtig,' riep zijn gastheer Jack uit, nadat de laatste noten en het applaus uitgestorven waren en de regisseur de opname beëindigd had. 'Hoe je dat verwoordde. Op de grond stampen en een feest maken. Je bent de gedroomde schrijver voor vraaggesprekken!'

Remko grijnsde, zulke verhalen waren zijn handelsmerk geworden en maakten van hem een graag geziene gast in praatprogramma's als deze. Het gesprek was zoals vaak voornamelijk gegaan over zijn pioniersrol in de woelige tijd van dertig jaar geleden. Een erg heftige literatuurstrijd, zoals Remko het maar al te graag verwoordde.

'Wat jammer dat ik niet dieper op je nieuwe roman kon ingaan, de tijd is beperkt, moet je verstaan,' zei Jack, 'maar ik beloof dat ik je roman zeer binnenkort zal lezen.'

Jack stond op vanuit zijn zetel en een productieassistent begon de rekwisieten, waaronder Remko's nieuwe roman, nog warm van de drukpersen, van de tafel te ruimen. Remko leunde achterover in de pluchen fauteuils die feilloos geïntegreerd stonden in het groene decor van studio 3. Al het meubilair had een felle kleur, maar viel niet te erg op. De focus lag te allen tijde op de gasten. De ene keer een sterrenkok of een popdiva, dan weer een eendagssterretje of een schrijver.

Remko hield van laatavondshows. Zeker die van Jack Lijm waren de moeite om naartoe te gaan. Hij moest wel. Wie niet in Lijms show kwam, bestond niet. Die deed er niet toe in de amusementswereld. Een wereld die er volgens Remko op gericht was zo veel mogelijk cava op zo veel mogelijk feestjes te drinken, om daarna aan partnerruil te doen. Remko stond op en liep naar de uitgang, waar Jack Lijm alvast begonnen was met het uitdelen van handtekeningen op voorgedrukte foto's.

Haar hemdje schoof naar boven en Remko zag een aarsgewei, een kronkelende tatoeage bestaande uit Keltische symbolen die uit haar bilnaad ontsprong en zich verder een weg naar boven zocht, haar brede rug op. Ze zaten op een bankje buiten de studio. Studiopubliek en medewerkers zochten luidruchtig naar hun auto's op de parking en reden de warme nacht in, waarschijnlijk naar het stadscentrum waar zich de cafés bevonden. Remko zweette nog na van de hete studiospots. Op zijn rug voelde hij een enorme zweetvijver zich uitbreiden. Daar leek zijn bankpartner geen last van te hebben; ze leek Remko's aanwezigheid absoluut niet op te merken. Een erg lastige taak in het desolate decor naast een televisiestudio, net buiten de wereld die erop gebrand lijkt haastig en rumoerig te zijn. Remko had haar wel zien staan in de rij hongerige fans die hem en Jack haast aan stukken hadden kunnen rijten. Compleet opgehitst door de boulevardbladen. Maar ze had

geen aandacht gehad voor Remko, ze moest zelfs geen gesigioneerde foto hebben. Ze kwam duidelijk voor Jack Lijm, naast presentator ook nog rockgod, schrijver en drinkebroer. Tussendoor deed Lijm nog films en quizzen op de televisie.

Nu pas zag Remko dat boven aan het aarsgewei op haar rug, als een finale kronkel, zich een rode mond bevond. Twee vurige strepen die hem eerst aan vlammen deden denken. Het waren duidelijk de lippen van Jack Lijm, dezelfde geheimzinnige monkel ontstaan door een verlamming van de rechtse mondhoeken. Een verlamming door een akkefietje met drugs, verklaarde Lijm altijd met een geheimzinnig lachje. Lijm, als orakel van de glimlach. Tot aan de oren uitgesneden in het gelaat, vastgeroest en blinkend van zelfredzaamheid. Boven deze gulden snede immer twinkelende pretoogjes. Vrouwen zouden voor minder voor deze mannelijke Mona Lisa vallen.

Ze had nog steeds niets gezegd. Ze zoekt duidelijk niet de aanwezigheid van wereldschrijvers, concludeerde Remko uit haar zwijgzaamheid. Hij kuchtte en zocht haar blik op. Ze was een stuk jonger dan hij en kon onmogelijk Remko's beroemde rock-'n-rollgeschiedenis actief hebben meegemaakt. Gaven ze geen literatuurgeschiedenis meer op school tegenwoordig?

'Ik weet wel dat je een boek hebt geschreven,' zei ze plots met een licht geërgerde stem.

'Ah, mooi,' zei Remko. Hij durfde niet te vragen of ze het ook gelezen had.

'Maar ik kom enkel voor Jack,' zei ze, 'je kunt maar één held in je leven verwerken.'

Remko zei niets. Hij moest dringend nog eens voor de lens van de roddelpers verschijnen, dacht hij. Misschien best met een jong mokkel met stevige tietten die flink uit de blouse sprongen, plande hij, maar niet té vulgair. Genoeg om de bladen te halen.

'Ik geef hem de keuze; met me trouwen of doodgaan. Voor minder ga ik niet,' vervolgde ze.

Remko taxeerde haar, hij zag dat de twee rode lippen op haar rug kusbewegingen maakten, doordat ze achterover leunde en met haar kont heen en weer schoof op het houten bankje. Ze keek strak voor zich uit. Remko zei niets maar keek naar de pratende mond van Lijm op haar rug.

'Het gaat in het leven om kiezen, en om welke keuzes je krijgt voorgeschoteld,' ging ze vervolgens door, 'ik geef hem er twee, voor minder ga ik niet.' Dat laatste herhaalde ze zacht, alsof ze er zelf nog niet helemaal zeker van was.

'Hoe heet je,' vroeg Remko. Op een betere vraagkeuze kon hij niet komen.

'Jacolien, we passen op alle vlakken bij elkaar.'

'Jacolien, geraak je nog thuis vannacht,' vroeg Remko. Hoewel ze enigszins mollig was, toonde ze niet onknop. Op erg korte tijd was hij bezorgd geraakt om haar.

'Die vraag heb ik me nog niet gesteld vanavond,' antwoordde ze. Treinen reden niet meer op dit late uur en Remko bood zijn sofa of een rit naar het dichtstbijzijnde hotel aan. Ze vond alles goed. Ik vind alles goed, herhaalde ze zachtjes.

Het wordt een zwijgzame rit, voelde Remko aan toen ze in zijn auto de parking afdraaiden. Erg vond Remko het niet, hij koos de snelweg naar zijn thuis. Straks, bij een borrel, zal ze wel loskomen voorspelde hij. Hij trapte de gaspedaal in en jakkerde de snelweg op.

'Ben je suïcidaal,' vroeg ze. Het was niet lang stil geweest.

'Enkel 's ochtends,' antwoordde Remko naar waarheid, 'dan vergelijk ik mezelf graag met belspelletjes. Ik ben dat door elkaar gehaspelde woord dat onderaan in beeld verschijnt. Iedereen kent de oplossing, maar niemand durft te bellen, uit schrik in de zak gezet te worden.'

Hij vertelde meer dan nodig, dacht Remko. Zulke dingen zou Jack Lijm zijn fans nooit vertellen. Jacolien bleef zwijgen totdat Remko de oprit van zijn bescheiden villa opreed, temidden van een beschermd natuurgebied. Zijn verdienste door niet alleen in allerlei literaire jury's te zetelen, maar ook in de gemeentepolitiek zijn steentje bij te dragen. Jaarlijks gaf hij enkele lezingen op de jaarmarkten in zijn dorp, en kreeg in ruil een mooie verkaveling van de braderiepolitiek. Remko haalde de sleutel uit het contact en trok de handrem aan. Elf minuten later boetseerde Jacolien zijn erectie tot een hoogtepunt en kwam hij klaar. De lippen op haar rug zwegen. Remko zuchtte en keek naar het plafond. Zou Lijm meer heftige seks hebben dan hij, was het laatste dat hij zich afvroeg voor de slaap hem overmande.

Toen Remko wakker werd door de kille wind, het laken was weggeschoven, zag hij door het openstaande raam Jacolien reeds in de auto zitten. Ze keek stuurs door de voorruit. Het was halfnegen, zag hij op de wekkerradio. Remko sloeg zijn badjas om en liep van zijn slaapkamer op de derde verdieping langs de traphallen, een paradijs voor de ochtendmisselijkheid, naar de garage, die in verbinding stond met de inkomhal. Hij was de pantoffels naast zijn bed vergeten, en rilde door de koude van de achttiende-eeuwse vloertegels. De vloerverwarming sprong pas aan om negen uur. Hij voelde een lichte buikpijn opkomen.

Hij trok het autoportier bruusker open dan hij wilde en ging naast haar zitten.

'Waar moet ik je afzetten?' vroeg Remko.

Ze wees in de achteruitkijkspiegel naar de oude uitkijktoren die midden in het natuurgebied als een ongewenste ochtendirectie stond. De opgestoken middelvinger van de mens in de natuur. Remko draaide de sleutels om in het contact en reed richting de toren. Hij prees zichzelf gelukkig dat hij ooit het besluit genomen had zich in een onbewoond natuurgebied te vestigen, nu hij zich in de autospiegels kon zien zitten: ongeschoren en in een kamerjas, naast een fan van Jack Lijm, enigszins mollig maar niet onknop.

Verder dan dit geraak ik niet bij de toren, dacht Remko toen hij op twintig meter van de toren blootsvoets uitstapte. De panden van zijn kamerjas sleepten in de natte modder.

'Verder dan dit geraak ik niet bij de toren,' zei hij. Met een hand leunend tegen zijn auto hield hij zich staande in de modder, waarin hij zijn voeten weg zag zakken. Ze zei niets maar liep met forse passen naar de toren. Remko draaide zich

om maar vond niet direct tussen de bomen zijn huis. Het desolate decor deed hem denken aan zijn laatste roman *Het vergeten*, waarin een succesvolle zakenvrouw na een faillissement steeds verder wegzakte in de vergeetput van haar eigen verval. De drassige heidegrond, ver weg van de lintbebouwing langs de dorpsweg, was een ideaal moeras om in verdwaald te geraken. En ten slotte, vergeten als mens. Wanneer Remko het bovenste platform van de toren bereikt had, stond Jacolien op de reling. Ze hield zich met één hand vast.

‘Ik draag veel noodlot in mezelf vandaag,’ riep ze schrill. Remko bedwong de panden van zijn kamerjas die bol gingen staan van de gure wind, die venijniger woei op zulke hoogte. Hij keek tussen Jacoliens armen door en zag zijn auto beneden staan, met in het verlengde het dak van zijn villa tussen de bomen.

Hij slikte het maagzuur weg dat zich een weg naar boven had gezocht en vroeg zich af wat hij, Remko, de grootste schrijver in dit pokkeland en met stip al dertig jaar met een bestseller in de canon van de verplichte schoolliteratuur, op een haast weggeroeste toren deed. Het maagzuur nam in hoeveelheid toe nu hij vreesde het antwoord eveneens te kennen. Men blijft niet wat men ooit was.

Hij was een spook geworden, een afgezwakte schaduw.

‘Zou je springen?’ vroeg Jacolien met overslaande stem. Remko zag de grond onder hem als een reusachtig modderbad, de baden die hij liefst nam om daarna te douchen en nog schoner te zijn dan ervoor. Ouder worden was voor hem steeds een gigantische reclame voor deze vochtinbrengende crème.

‘Zou je springen?’ herhaalde Jacolien met aandrang.

‘Zou je kijken als ik spring?’ vroeg Remko.

‘Zou je springen als ik spring?’ Ze wankelde al. Met de andere arm rond de paal naast haar kon ze zich nog net rechthouden.

‘Zul je me tegenhouden als ik spring?’ vroeg Remko. Hij rilde maar had plezier in dit pingpongspelletje van vragen op grote hoogte. Hij deed zijn kamerjas uit en hield hem met twee gestrekte armen voor zich. Als een parachute die wind nam, bolde hij op.

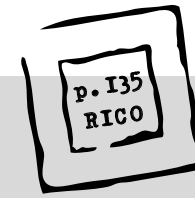
‘Nu!’ gilde ze. Remko liet de kamerjas aan de twee punten los waarna, hij even omhoog wipte, om dan met een rotvaart naar beneden te scheren.

Hij knalde tegen een boom aan en bleef daar, als een doekje op de wonde, in de kruin hangen.

‘Zou je springen als ik spring?’ herhaalde ze weer.

‘Zul je me tegenhouden als ik spring?’ vroeg hij. Ze sprong en Remko zag de vurige lippen op haar rug als twee vlammeende pijlen naar beneden suizen, tot ze groeiden tot één grote rode vlek. Remko draaide zich om en daalde zo langzaam mogelijk de trappen af.

RICO

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

DAG 6

DAG 7

RICO
1.9.08

I went to Roppongi in Tokyo.
There are many maidenhair trees which begin to wither.
Summer is not over yet in Japan.

RICO
2.9.08

I got out of my room to the balcony in the early morning.
It was nice weather. Ants looked very busy.

It was hot day. I visited my parents' home to see my 90 year old grandmother. Although she loved cooking before, she is in very poor condition now.

It rained on and off all day. We are waiting for customers.

Sunfish, tuna and dragon like seaweed. They look artificial and glitter beautifully. I want to swim, too.

RICO
6.9.08

These are 3 minute-instant meals. Because I am hungry.
Because I am busy. Because it is not so bad.

RICO
7.9.08

She is killing time by surfing on the internet, while she is tending the clothes store. She is 19 years old, working part time here. She likes killer whales and the saturn.

GEDICHTEN

LAVA 15.1
2009

Initiatie De Lijfwachtenleesclub

Floor Buschenhenke

Initiatie

smeltwater van haar ondergrondse iglo
vormt bovengronds een poel
in het schijnsel van het krieltjesbleke vocht
zien de drinkende en badende albinodieren
met hun marsepeinwollige vachten,
bloedgevulde ogen en natte poten,
er als luxe snoepgoed uit

haar periscoop loert de snoeten rond
de oudste eerst, of de dikste?
die malse dijen als diner, die hazenrug om in te zouten
die oogbollen als oorbellen,
die huid om brieven van te vouwen
(‘het blikvoer is bijna op, maar
het mos staat op de muren,
en mijn inzicht groeit.’)

ze zal een wit hart eten
en van spieren droomdraad spinnen
maar eerst die aaidrift bedwingen
die pluizige trillingen vlak strijken

De Lijfwachtenleesclub

De eerste regel van de leesclub is: we praten niet over de leesclub.
De tweede regel van de leesclub is: we praten niet over de leesclub.

Uitgangspunt van de leesclub: we zoeken iets om voor te sterven.

Het lijf is een groot verstand, een veelheid met zin,
een oorlog en een vrede, een kudde en een herder.

Marcel leest het voor en eet het papier op.
De schutter legt aan.

Werktuig van het lijf is ook uw kleine verstand,
mijn broeder, door u geest genoemd.

Marcel spreekt het de oortjes van de leden in.
Hij staat op een bordes en ziet een duif, in een boom,
alleen nog maar de duif, zijn groezelige grijs
als de lucht maar gewichtiger, als een punt na een zin.

Affaire

Odette van Kempen

Affaire

Dit huis is van blik zeg jij
plaatstaal
maar als je wil kunnen
we wel een naam verzinnen

er ligt nog lulkoek in de kast
zo lekker, met een kopje thee

ik heb een tas dode konijnen
meegebracht
we zijn nu immers uit op vacht

de spanning moet eruit zeg jij
en ook dat je zo vatbaar was

vandaag wil ik
best konijnenhouder zijn
ik beloof, ik zal je tam bereiden

die knipoog smiley's doen het 'm
en dat briefje dat je achterliet

maar een ver-hou-ding rijmt
zo raar
dus als je wil kunnen
we ook ter plekke sterven hier

myxomatose heerst in
deze snaterweide

..... Dus, je zegt het maar

Op alles voorbereid

Eric van Loo

Op alles voorbereid

Ik ben de man van het uitstel.
In mij stapelen zich de mogelijkheden
tot stenen in mijn rug.
Het is nog niet te laat.

Ik ben de man van het vermijden.
Er is geen zet die ik niet gezien heb,
maar de aarzeling blijft
tot mijn vlag wankelt.

Ik ben de man van de voorbereiding.
Tussen het klaarleggen, opbergen,
nalezen en registreren
speelt mijn leven zich af.

In elke daad huist de volgende.
De vloek is nog niet verbroken
totdat het moment aanbreekt
dat aan zichzelf genoeg heeft.

DAG 1

DAG 2

DAG 3

DAG 4

DAG 5

DAG 6

DAG 7

ADRIANA DE VRIJE
1 SEPTEMBER

ADRIANA DE VRIJE
2 SEPTEMBER

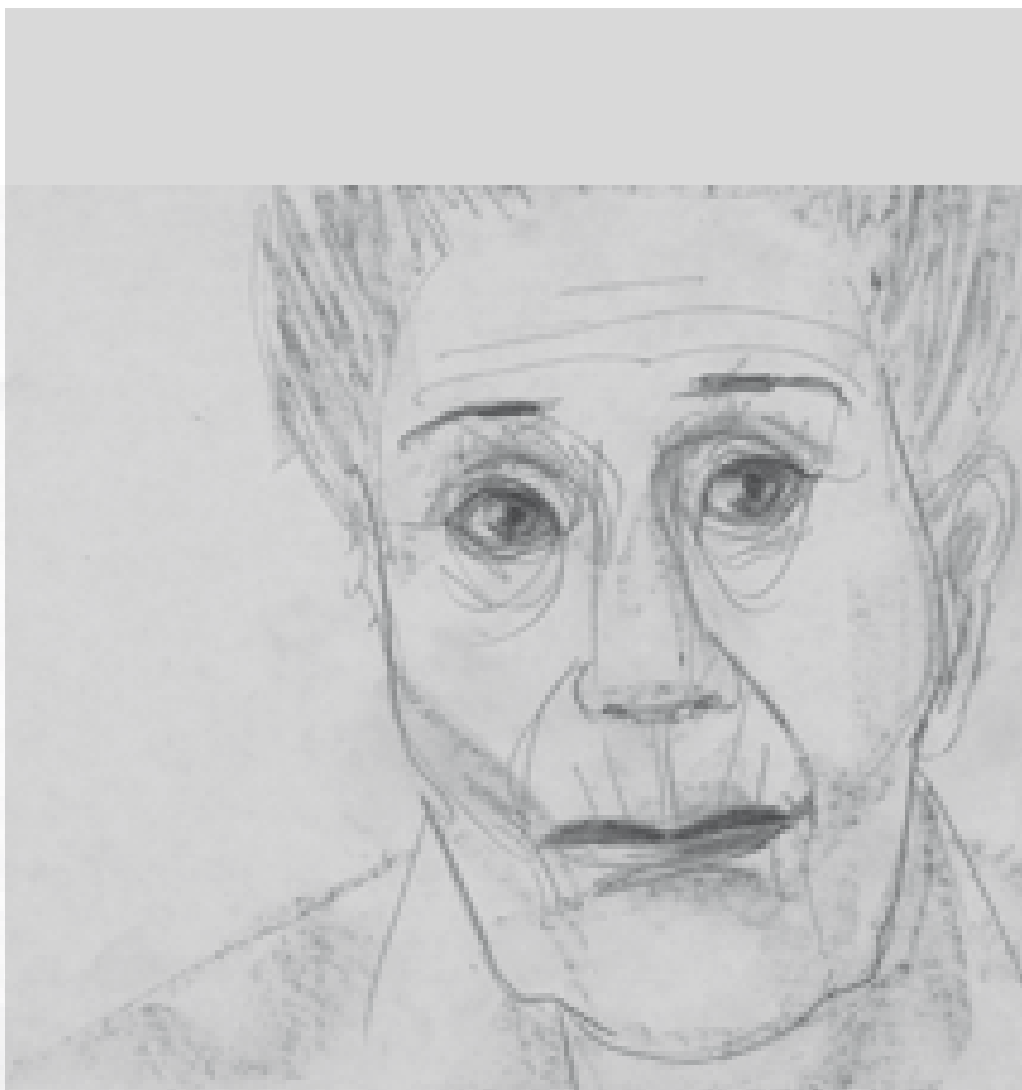
ADRIANA DE VRIJE
3 SEPTEMBER

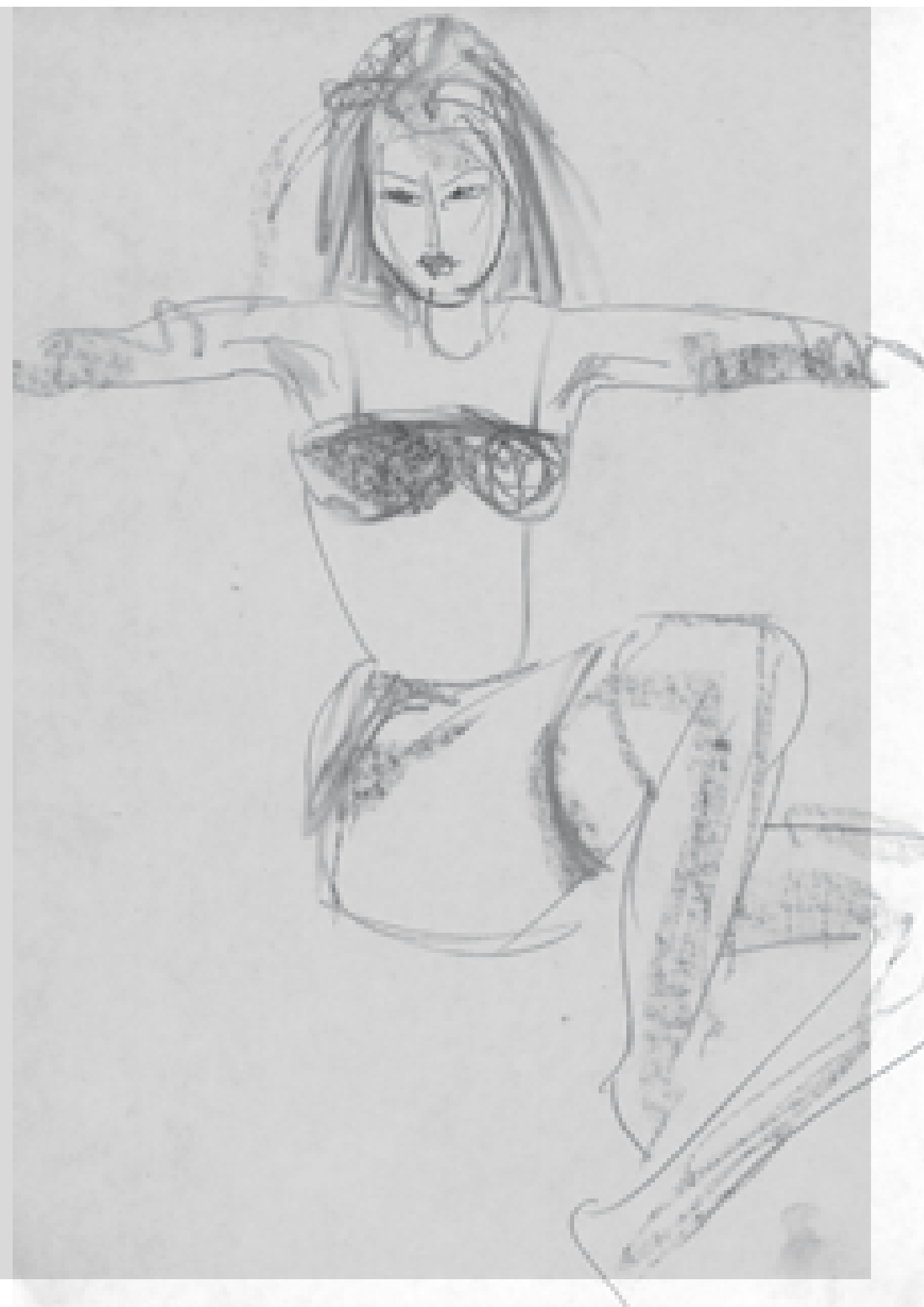
ADRIANA DE VRIJE
4 SEPTEMBER

ADRIANA DE VRIJE
5 SEPTEMBER

ADRIANA DE VRIJE
6 SEPTEMBER

ADRIANA DE VRIJE
7 SEPTEMBER

/ Departure

Destination	Gate	Time
Amsterdam	13	13
Copenhagen	07/08	10
Frankfurt	9	9
Hamburg	15	15
Munich	8	8
Nuremberg	19	19
Paris CDG	15	15
Stuttgart	9	9
Vienna	11	11
Zurich	11	11
London LHR	3	3

Abflug /

Destination	Gate	Time
Munich	LH 303	18:50
Frankfurt	03 7437	18:55
Stuttgart	03 7637	17:00
Munich	03 7017	17:05
Düsseldorf	03 7047	17:05
Rhodes	WF 4653	17:10
Hamburg	LH 301	17:15
Köln	LH 280	17:20
Düsseldorf	LH 281	17:25
Paris	LH 4014	17:30
Köln	HLX3127	17:30
Rhodes	WF 1800	17:30

AAN DIT
NUMMER
HEBBEN
MEEGEWERKT

AUTEURS
2009

JAN AELBERTS (1985) is mede-oprichter van het Gentse dichterscollectief Balein, columnist van Club Propaganda, redacteur bij het jonge tijdschrift Kraai. Schrijft op dit moment een literaire soap en een debuutroman. Aelberts won in 2007 de Gentse voorronde van WriteNow en stond in de finale van de literaire wedstrijd van Lowlands. Hij is geboren in de Belgische mijnstad Genk, maar houdt meer van Lissabon. Inspiratiebronnen zijn Pamuk en Pink Floyd, Boon en Beatles, Lynch en Lopushansky, Hesse en Houellebecq. De huidige gading Nederlandstalige romanciers laat hem grotendeels koud.

ALEXANDER BANEMAN (1986) woont en studeert in Amsterdam en publiceert in Weirdo's. New kid on the block die inspiratie vindt bij Reve, Wolkers, Pfeijffer en Brusselmans.

BASJE BOER (1980) debuteerde in 2006 bij De Arbeiderspers met de verhalenbundel Kiestoon. Boer is naast dichter en schrijver ook beeldend kunstenaar. Ze studeerde fotografie aan de Gerrit Rietveld Academie. Ze werkt aan een roman, draait plaatjes en speelt in een bandje. Boer houdt van ingenieuze misdaadplots, ouwehoerfilms over twintigers en scherpe slogans in televisiereclames.

JASPER VAN BUREN (1970) geboren in Rotterdam, opgegroeid in Rotterdam, gestudeerd in Rotterdam en als copywriter gewerkt in Rotterdam. Sinds twee jaar Amsterdammer met een goedlopend tekstbedrijf. Het schrijven van reclameteksten heeft volgens Van Buren he-le-maal niets om het lijf. Proza schrijven ziet hij als een van de betere medicijnen tegen cynisme. Nee, dat vindt hij te zuinig. Hij wordt er gewoon gelukkig van.

FLOOR BUSCHENHENKE debuteert dit jaar met een dichtbundel bij Atlas. Buschenhenke geeft schrijfworkshops 'Omgaan met writer's block' en 'Clichéloos schrijven over de liefde'. Zij schreef vorig jaar een essay over Bob Dylan in Mens en melodie. Over poëzie en heel vals zingen.

JUSTINE LE CLERCQ (1967) groeide op in het Haagse kunstenaarsmilieu met viool en klarinet. In 1982 belandde ze op straat in een bomberjack. Na de lessen Latijn leerde ze de taal van de straat. Na een verblijf in een ontwenningssklinik is ze gaan studeren en lezen. Ze werkt in de buitensport en in de verslavingszorg. Ze schrijft de serie 'Julia' in het Haags Straatnieuws. Momenteel werkt Le Clerq aan een toneelstuk over Julia en schaaft ze aan een roman.

NOUD HOVIUS (1962) blijft tegen de klippen van de broodwinning op schrijven. Naast zijn verhalenbundel Rook en andere verhalen bracht dit drie ongepubliceerde romans. Het verhaal over de

stationsomroeper kreeg op zijn internetblog een reactie van een daadwerkelijke NS-omroepster, Bernadet. 'Jaren geleden werd ik omroepster bij het spoor. Treinseries uit mijn hoofd leren, lampjes van het tableau leren interpreteren. Dat het allemaal heel intensief was, bleek toen ik in mijn slaap hardop ging omroepen: de intercitytrein naar Utrecht... herhaling, de intercitytrein... etc.' Fact or fiction? Bukowski zou zeggen, faction.

MAARTEN INGHELS (1988) debuteerde vorig jaar met zijn bundel Tumult bij Van Gennep. Inghels is dichter, schrijver en performer. Stukken van deze Antwerpenaar verschenen eerder in De Brakke Hond, Club Propaganda en Op Ruwe Planken. Hij treedt regelmatig op met poëzie en tekst bij de dadaïstische teksttheatercompagnie Collectief Wolf. Daarnaast probeert hij ook nog gezond te leven.

ODETTE VAN KEMPEN (1968) had een roerig jaar en dat is haar naar eigen zeggen nog aan te zien. Van Kempen houdt van het gedrup van woorden. De wereld is haar zee en ze is nog lang niet uitgevist.

ERIC VAN LOO (1957) publiceerde eerder in Opspraak en Krakatau. Zijn gedichten wonnen de prijs voor de beste inzending over Hoog Catharijne. Van Loo werkt als psycholoog in de ouderenzorg.

MARCEL ORIE (1976) publiceerde ruim vijftig verhalen in bundels en tijdschriften. Orië is redacteur van verhalen tijdschrift Wonderwaan. Zijn eerste boek verscheen vorig jaar bij uitgeverij Verschoor.

NATASZA TARDIO schrijft over schrijvers in Spits. Zij is ook schrijfcoach en heeft zelf twee boeken uitgegeven. Vorig jaar deed zij mee aan NaNoWriMo, de National Novel Writing Month. Precies 1 november 2008 om middernacht begon ze. Een maand later had ze een roman met 50.000 woorden.

ATE VEGTER (1953) is geboren en getogen Rotterdammer. Overdag teammanager bij de gemeente Amsterdam, na het zakken van de zon Nachtdichter in havenplaats Monnickendam. Vegter publiceerde eerder in Nymf.

JURY
BRANDENDE PEN
2009

ZEGER VAN HERWAARDEN (1973) is schrijver, dichter en sportjournalist. Van Herwaarden publiceerde bij De Arbeiderspers zijn eerste roman Victors Zomer. Ook schreef hij een biografie over voetballer en coach Marco van Basten en een geschiedenis van het EK voetbal. Daarnaast schrijft Van Herwaarden voor Het Parool en Hard Gras. Op dit moment werkt hij aan een nieuwe roman en een geschiedenis van het WK voetbal. In een adem door.

XAVIER VAN LEEUWE (1975) is uitgever en hoofdredacteur van literair tijdschrift Lava. Hij initieerde literaire prijs de Brandende Pen om het Nederlandse korte verhaal op een voetstuk te plaatsen. Na een journalistieke periode bij de Leeuwarder Courant en de Financiële Telegraaf bedacht en lanceerde hij online uitgeefconcepten voor dagbladbedrijven. Hij woont in Amsterdam en werkt nu bij de Volkskrant. Zijn volgende boekenproject heet BookBox, een collectie boeken in luciferdoosjes.

WILMA DE REK (1963) studeerde Frans en Massacommunicatie aan de Universiteit Utrecht. Ze was kunstre-dacteur bij het Utrechts Nieuwsblad en werkt sinds 1998 bij de Volkskrant, tegenwoordig als chef van zaterdagkatern Het Vervolg en van de redactie Voor Kant en Media.

MICHAËL ZEEMAN (1958) studeerde filosofie en schrijft sinds 1980 in tal van dag- en weekbladen over kunst en literatuur en cultuurpolitiek. Writer at large bij de Volkskrant. In 1991 werd zijn dichtbundel Beeldenstorm bekroond met de C. Buddinghprijs. Zeeman presenteerde sinds de jaren negentig voor de VPRO Zeeman met boeken, waarvoor hij in 2002 de Gouden Ganzenveer kreeg. Michaël Zeeman woont in Rome.

ABONNEE

HELEN JOCHEMS (1972) is trouwe abonnee van Lava en medeoprichter van literair Festival Mooie Woorden in Utrecht. Jochems werkt als communicatieadviseur bij Strukton. Ze houdt van lezen en motorrijden. Naast haar toetsenbord ligt een prachtige Tibetaanse gebedsmolen, die ze kocht tijdens een motorreis door de Himalaya.

Wilt u ook in deze roemrijke abonneelijst? Stuur een mail naar info@spabonneservice.nl.

ILUSTRATOREN

RAFAEL BADILLA (1975) begon op zijn vijftiende de schilder Francis Bacon na te doen. Badilla reisde enkele jaren geleden vanuit geboorteland Chili naar Europa en bereikte via Spanje en Frankrijk uiteindelijk Nederland. Toen hij zijn kunst probeerde te verkopen op straat, vertelde een dakloze hem over VIA Kunst, instituut voor straatkunst. Sinds vijf jaar woont Badilla in Rotterdam en maakt schilderijen en comics. In februari verwacht hij zijn eerste twee kinderen.

RINI BRAKKEE (1983) woont en werkt als beeldend kunstenaar in Amsterdam. Zij is afgestudeerd aan de Gerrit Rietveld Academie met een installatie van grotendeels witte tekeningen. Op dit moment houdt zij zich bezig met portretfotografie, collage, tekst en het herontdekken van het dagelijkse leven. Zie ook www.brakkee.com

EBÈRE GROENOUWE (1976) probeert met haar kunst een eigen beeldtaal te formuleren. Na het afstuderen aan de kunstacademie in Rotterdam volgde een intensief experiment met verschillende technieken en media zoals videoprojecties, opblaasbare sculptuur, installaties, fotografie en grafische computertechnieken. Kijk op groenouwe.net/ebere

MARIE-ANNE MEIER (1949) maakt de overstap van schilder naar graphic novelist. Opgegroeid in het noord-Franse Thionville, daarna opgeleid aan de Ecole des Arts Appliqués in Metz en de Academie des Beaux Arts in Mulhouse. Sinds 1970 woont zij in Rotterdam, de stad waarvan zij de groeistipen in de jaren negentig vastlegde in haar uitgebreide oeuvre stadsgezichten. Na exposities in Nederland, Frankrijk en Duitsland besloot zij haar werk een nieuwe impuls te geven. Vorig jaar is een kinderboek met haar illustraties uitgegeven en nu werkt ze aan een beeldverhaal van haar familiegeschiedenis.

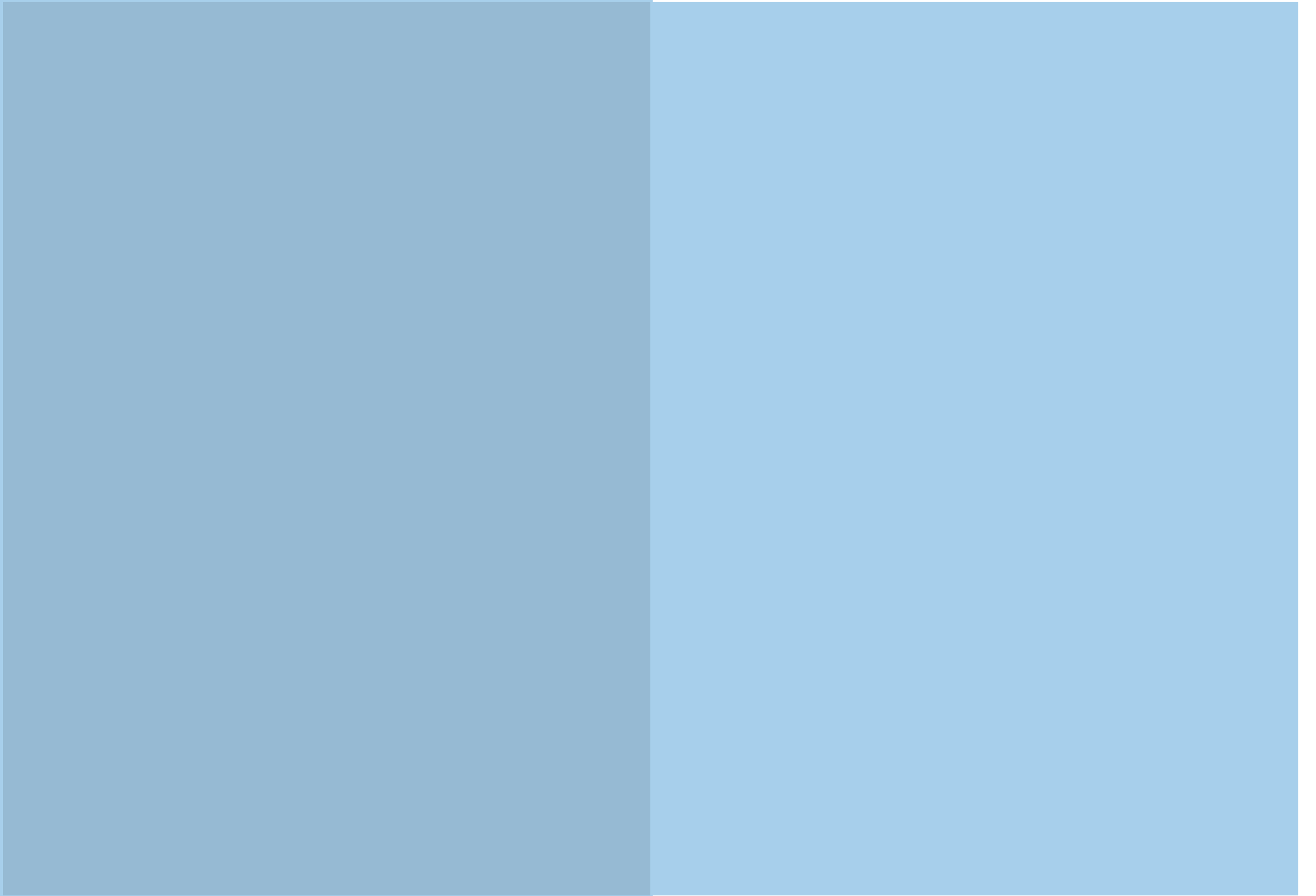
RICO (1980) is een pseudoniem voor Satoko Motohashi. Rico is geboren in het Japanse Saitama en werkt nu als kunstenaar en illustrator in Tokio. Rico studeerde af in visuele communicatie aan de Musashino Art University in Tokio en de Gerrit Rietveld Academie in Amsterdam.

ADRIANA DE VRIJE (1948) tekent uitsluitend mensen. Ze zoekt naar een fractie van de mimiek of de houding die een persoon typeert om zo het kwetsbare bloot te leggen. Haar streven is nooit een technisch perfecte weergave van de persoon. Het fysieke is nooit het doel. In die zin hecht zij zelfs weinig waarde aan de fysiek van het papier waarop ze tekent (allerlei losse blaadjes). Zij tekent veel en gooit veel weg. Haar manier van werken is even vluchtig als het moment dat de ziel van de persoon zich aan haar openbaart.

VORMGEVING

DEBBIE VAN BERKEL
www.deppontwerpt.nl

WARD MONNÉ
www.wardtaal.nl

INHOUDSOPGAVE

VERHALEN

Misschien bestaan we 11
Jan Aelberts

De plaatjes aan mijn muur 19
Basje Boer

Passage 39
Noud Hovius

Noodzaak 47
Natasza Tardio

Vleugelspijkers 65
Alexander Baneman

Oprit naar verval 73
Ate Vegter

Werk me weg, werk me keurig weg 91
Justine le Clercq

Nobunaga's Misstap 101
Marcel Orië

Pek & Veren 119
Jasper van Buren

Remko en de twee vurige lippen 127
Maarten Inghels

GEDICHTEN

Initiatie, De lijfwachtelesclub 147
Floor Buschenhenke

Affaire 153
Odette van Kempen

Op alles voorbereid 157
Eric van Loo

